

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

10^E JAARGANG

WOENSDAG 29 JULI 1925

No. 500

INHOUD.

	Blz.
SURINAME EN SOEKAMANDI door <i>F. C. Baron van Aerssen</i>	
<i>Beyeren van Voshol</i>	642
Papieren kanalen? door <i>D. J. Wansink</i>	643
De zevende Internationale Arbeidsconferentie II (Slot) door <i>Mej. Mr. G. J. Stenberg</i>	644
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Hervorming van het Geldwezen in Roemenië door <i>Dr. R. Kerschagl</i>	645
AANTEKENINGEN:	
Is de Duitse handelsstatistiek onbetrouwbaar? ...	646
Geldwezen en circulatiebank in Polen.....	647
Rotterdam en het Nederlandsch-Belgische verdrag	648
BOEKAANKONDIGING:	
J. H. A. M. van Bosveld Heinsius: Tarief van invoerrechten, bespr. door <i>J. van der Poel</i>	651
MAANDOLJFERS:	
Handelsbeweging over de maand Juni 1925.....	652
Postchèque en Girodienst.....	653
Rijkspostspaarbank.....	653
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	653
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	653—660
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Wd. Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN

COMMISSIE VAN ADVIES.

J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen; Baron Rengers; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerde leden: *Prof. Mr. D. van Blom;*

Prof. Mr. H. R. Ribbius.

Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

27 JULI 1925.

De geldvraag was deze week weder belangrijk en nam bij het naderen van den ultimo nog toe. De notering van particulier disconto steeg opnieuw, zoodat reeds Woensdag voor 3 pCt. werd afgedaan en gisteren niet onder 3½ pCt. te plaatsen was. Callgeld was eveneens zeer gezocht bij beperkt aanbod. Ook de prolongatierente was aanvankelijk vaster op 2¼ pCt. Bij het terugloopen der omzetten op de effectenmarkt werd de vraag echter belangrijk kleiner, zoodat weder 2¼ pCt. genoteerd werd.

* * *

Bij de inschrijving op schatkistpapier werd in totaal ingeschreven voor f 96.890.000; toegewezen werden f 31.060.000 driemaandspromessen à f 992,50 of 2½/16 pCt.; f 1.900.000 zesmaandspromessen à f 985

of eveneens 2½/16 pCt. en f 31.953.000 jaarsbiljetten à f 1004 of ruim 3½ pCt.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank vertoont de post binnenlandsche wissels opnieuw een daling en wel van ongeveer f 1,3 millioen. Zij komt vrijwel geheel voor rekening van een verdere vermindering met f 1 millioen der rechtstreeks bij de Bank geplaatste schatkistpromessen.

De post papier op het buitenland stelde zich een f 13 millioen hooger, wat ongeveer correspondeert met de vermindering van den goudvoorraad met f 12 millioen, die blijkbaar een gevolg is van verderen uittoef van goud naar Engeland.

De beleeningen liepen ruim f 1,7 millioen terug, terwijl het voorschot aan het Rijk verder daalde met f 2,8 millioen. Ook de post diverse rekeningen onder het actief stelde zich een f 2,2 millioen lager dan de vorige week.

De biljettencirculatie daalde met ongeveer f 7 millioen, terwijl het bedrag der in omloop zijnde assignatiën f 900.000 lager kwam. De rekeningcourant-saldi vertoonden een kleine stijging van ongeveer f 200.000; het beschikbare metaalsaldo liep met f 10,2 millioen terug.

* * *

De wisselmarkt was deze week zeer rustig en de omzetten waren gering. Zelfs Frankrijk bleven vrijwel onveranderd. Alleen Kopenhagen en Oslo waren weder zeer bewogen. De sterke vraag uit Amerika bleef aanhouden; deze week genoot Kopenhagen de voorkeur. Een onafgebroken wilde stijging bracht den koers van 52,70 op 57. In Christiania hadden nu en dan winstnemingen plaats, zoodat de stijging van deze wissels niet zoo regelmatig was. Het slot was echter toch eveneens hooger op circa 45,85.

LONDEN, 27 JULI 1925.

Geld was gemakkelijk en ruim, doch vertoonde tegen het einde der week neiging om iets aan te trekken met het oog op de vrij groote onttrekkingen, die de vacantiemaand Augustus met zich brengt.

Disconto werd dientengevolge, en eveneens door de dreiging van een steenkoolstaking aan het einde der maand, beslist vaster en noteerde heden niet beter dan 4³/16—5/16 voor 3-maands prima bankaccepten. Laat hedenmiddag bleek dat de Bank van Engeland wederom £ 1.000.000 goud uit Holland had ontvangen, hetgeen ongetwijfeld morgen een verzwakken invloed zal uitoefenen op den discontokoers.

Wisselkoersen waren eveneens geïnfluenceerd door de mogelijkheid van „labour troubles”, zoodat Dollars hier tot 4,85¼ terugliepen; slot heden New York 4,85¼, Amsterdam 12,09¼.

SURINAME EN SOEKAMANDI.

Diegenen, die niet wanhopen aan de mogelijkheid, dat voor Suriname een economisch betere toekomst is weggelegd, zullen zeker genoten hebben van den in de bladen gepubliceerden brief, dien de tegenwoordige Gouverneur, Mr. A. J. A. A. Baron van Heemstra, na zijn terugkeer van Europeesch verlof, tot de Staten richtte.

Ziehier een document van historische waarde; sober en zakelijk, ontdaan van holle phrasen, is het de eerlijke getuigenis van een man, die zich tot levens-taak stelde: de verheffing van Suriname uit zijn verval.

Gouverneur van Heemstra noemt eenige mogelijkheden, die tot het gestelde doel kunnen voeren, meereendeels liggende op het gebied van den particulieren ondernemingsgeest, en hij maakt melding van de stemming, die hij bij zijne besprekingen met ondernemers in Europa heeft aangetroffen.

Zeer terecht vestigt hij er de aandacht op, dat in Oost-Indië met de exploratie en exploitatie van thans economisch zoo bloeiende gebieden, groote kapitalen gemeoid waren en nog steeds zijn, en dat Suriname ook daarom vraagt.

Buitengewoon treffend ter illustrering van die opmerking, is wel hetgeen ons de wordingsgeschiedenis van de op Java juist geopende onderneming Soekamandi te zien geeft. Een geschiedenis van krachtig aanpakken en doelbewust doorzetten; een relaas van goede organisatie en vruchtbare samenwerking tusschen de Overheid en het particuliere initiatief; een voorbeeld van wat in korten tijd, ook onder omstandigheden, die aanvankelijk niet gunstig waren, kan tot stand gebracht worden, mits niet alleen de noodige middelen ter beschikking zijn, doch ook de onverzettelijke wil aanwezig is om snel te slagen; en een les voor hen, die den moed laten zinken.

Soekamandi, de pas geopende onderneming van de bekende Maatschappij ter Exploitatie der Pamanoe-kan-Tjiasemlanden, ligt in het Oostelijk deel der residentie Batavia, in een streek, die enkele jaren geleden *onvruchtbaar, ongezond en schaars bevolkt* was: een achterlijke landstreek. Water was er teveel of te weinig, afhankelijk van het jaargetijde, zoodat het land voor cultuur ongeschikt leek.

In dit gebied is een wonder verricht: in enkele jaren tijds verrees hier een groote cultuuronderneming (vezel en tapioca) met fabrieken, een Europeesche woonwijk en een Inlandsche vestiging van tienduizenden zielen onder gunstige hygiënische omstandigheden. In de naaste toekomst zal bovendien de bouw van suikerriet in het groot ter hand genomen worden.

Lees, wat het verslag der officieele opening vermeldt:

„Waar een groot jaar geleden nog jungle was, waar men bij iederen stap anderhalve voet in het water tjompte, werd het bosch opgeruimd, de grond door een vernuftig draineeringsstelsel drooggelegd en beplant met sisal en tapioca.”

En uit de openingsrede van den bedrijfsleider, den heer Hammond, en van Resident Schenck de Jong, stippen wij aan, dat het groote werk werd aangevangen met de normaliseering van den benedenloop van de Belanakanrivier, het opruimen der vischvijvers, en den draineeringsarbeid (volgens plannen van den heer Elenbaas), waardoor 10.000 bouws werden gedraineerd, welke vervolgens van goed drink- en badwater voorzien werden. Terwijl voorheen in het droge seizoen de menschen geen bruikbaar bad- en drinkwater konden krijgen (de putten leverden brak water), is dit bezwaar opgeheven door het Soekamandi filterstation met 45 KM. pijpleiding, dat thans aan 50.000 zielen, zoowel op de nieuw geopende onderneming als in de kampongs, goed en gratis water verstrekt.

De Overheid bleef niet achter: de Gewestelijke

Raad van Batavia zorgde in nauwe en vruchtbare samenwerking met de Maatschappij voor de oprichting van vier keurige passargebouwen, Gouvernementskampongs en een Chineesche handelswijk.

Daar de landstreek zelf arm aan werkvolk was, kwamen 10 à 20.000 koelies, grootendeels van Cheribon, om den aanplant te beginnen.

Een wonder, zeiden wij hierboven?

Welneen! Een schoon voorbeeld van menschelijk kunnen, te Soekamandi gegeven, Suriname ter leering.

Wij weten het, de omstandigheden zijn in Suriname gansch anders; maar zijn er ook niet meerdere punten van overeenstemming, vooral in den weinig beoedigenden aanvangstoestand?

Moet men in Suriname, vooral voor landbouw- arbeid, altijd rekening houden met de noodzaak om werkvolk te importeerden, ook Soekamandi leverde niet de noodige werkrachten. Natuurlijk is het probleem van gebrek aan werkvolk, of liever aan *werkwillig volk*, in Suriname veel moeilijker op te lossen, zooals uit de geschiedenis blijkt; en de aanvulling van het tekort, die maar eventjes van den anderen kant der aarde komt, bewijst wel hoe moeilijk dat euveld te verhelpen is. Maar naast dit verschil treft ons toch eene mogelijke overeenstemming. Wat heeft, zoo vragen wij ons af, den toevoer van tien duizenden vrije koelies uit Cheribon mogelijk gemaakt als het niet geweest is, nevens het uitzicht op dadelijk loonenden arbeid, de kans op blijvend gewin en welvaart, die van het begin af het pionierswerk heeft gekenmerkt? Het is alsof een frissche geest de moerasdampen en andere narigheden voor zich uitdreef en bezieling gaf aan allen, die aan de reusachtige karwei medewerkten.

Zulk een frissche ondernemingsgeest zou in Suriname het prachtigste werk kunnen doen.

De arbeidsschuwheid, welke de stadsbevolking van Paramaribo in het bijzonder voor landarbeid aan den dag legt, is ten deele verklaarbaar uit historische factoren (afschaffing slavernij), en er scheen tot nu toe weinig of niets aan te doen te zijn om die te overwinnen. Het spreekt vanzelf dat dit vraagstuk door ieder die Suriname bestuurd of bestudeerd heeft als van primair belang beschouwd werd, en het stemt dus niet beoedigend dat nog steeds geen verandering ten goede te bespeuren valt in het onevenwichtige beeld van een hoofdstad met een veel te groote bevolking, dus met werkloosheid, omringd door een vruchtbaar gebied dat chronisch gebrek aan arbeidskrachten heeft.

Het in cultuur brengen van land met gebruikmaking van de beschikbare stadsbevolking zou dan ook een stap in de goede richting zijn, en nu is het maar de vraag, of dat overtollige, werkeloze deel der bewoners van Paramaribo steeds aversie zal blijven tonen voor loonenden arbeid, ook indien hun daartoe de gelegenheid kon geboden worden op de wijze zooals Soekamandi te zien geeft, dat wil zeggen indien diezelfde frissche geest, die hier tot zulk een snel en groot resultaat leidde, ook ginds eens kon gekweekt worden, waartoe omvang en opzet van het geheele werk en verzorging van allerlei details zoo veel vermogen bij te dragen.

Wij durven deze vraag stellen omdat wij meenen, dat aan wat de van landbouwarbeid afkeerige Paramaribobewoner in den regel als werkgelegenheid te zien kreeg, die elementen ontbroken hebben, die hem van zijn afkeer kunnen genezen. Hiermede is allerm minst eene critiek bedoeld op den goeden wil, den ijver en de deskundigheid van vroegere pioniers. Integendeel, wij weten dat er, vaak onder zeer moeilijke omstandigheden, hard is gewerkt en wij bewonderen den moed, waarmede ondanks het fatum der vele mislukkingen, de arbeid telkens weer werd begonnen. Maar wij gelooven, dat het bij de meeste dier pogingen aan omvang en perspectief ontbroken heeft,

welk gebrek gepaard ging met, en grootendeels verklaarbaar was door gebrek aan kapitaal.

Kleine middelen zijn niet meer van pas: aux grands maux les grands remèdes! En dit wordt bevestigd doordat een van de weinige ondernemingen die bevredigende resultaten geven, de suikerplantage met fabriek Mariënburg is van de Nederl. Handel Mij., die er een flink kapitaal aan besteedde om die onderneming te moderniseeren. Dr. van Blankensteyn merkt dan ook op in zijn bekend boek over Suriname, dat met 10 Mariënburgs de Surinaamsche kwestie zou opgelost zijn.

Men behoeft er o.i. dan ook niet aan te wanhopen, het netelige arbeidsvraagstuk en daarmee een der voornaamste deelen van de Surinaamsche kwestie, tot een oplossing te brengen.

Een voorbeeld van het overwinnen van oude arbeidsschuwheid, dat wel de vermelding waard is, hebben wij beleefd bij de exploitatie van het Kolonstation te Sabang in Atjeh, waar het tot voor korten tijd niet mocht gelukken voor het steenkolenwerk de beschikking over de bevolking van het land, de Atjehers, te krijgen. Met taai geduld en een duidelijk tot de menschen sprekende betalingswijze heeft men ten slotte weten te bereiken dat thans een flinke ploeg Atjehsche koelies in vrijen arbeid voorhanden is.

Te Soekamandi heeft het tot de mentaliteit der bevolking duidelijk sprekende, tastbare resultaat hoogstwaarschijnlijk bestaan, behalve in de toegepaste loonregeling, ook in de snel tot stand komende verbeteringen op het gebied der volkshuisvesting en -verpleging: aanleg van waterwerken, bouw van woningcomplexen enz., alles objecten, die den ondernemer zoowel als den bij den bouw werkzamen arbeider en den toekomstigen werknemer, gunstiger levensvoorwaarden bieden en zodoende tot het succes bijdragen, objecten, m.a.w., die productief zijn.

Zulk eene gebeurtenis, de opening van een groote cultuuronderneming met grootscheepsch voorbereidend ontginningswerk, maar tevens met zichtbare kans op welslagen en voorspoed, zou, meenen wij, in Suriname in het tijdperk na de afschaffing der slavernij, een novum zijn, en in zooverre is een beroep op hetgeen tot nu toe niet mocht slagen geen afdoend argument.

Wij wenschen er ons niet in te verdiepen, welke cultuur voor zulk een mogelijkheid in aanmerking komt. Uit hetgeen de laatste jaren over Suriname gepubliceerd werd krijgt men den indruk dat dit een keuze uit *vele* kan zijn.

Kom, welk krachtig concern pakt die mogelijkheid aan, in harmonische samenwerking met het Bestuur van Suriname?

Welke ondernemers, toegerust met wilskracht, ervaring, kapitaal en een gezonde dosis idealisme, helpen Gouverneur van Heemstra zijn verheven taak tot een goed einde brengen: de opheffing uit zijn beschamend verval van dit deel van het Nederlandsche gebied, zooals achterlijk Soekamandi werd omgetooverd in een welvarende streek?

F. C. VAN AERSSSEN BEYEREN.

Sabang.

PAPIEREN KANALEN?

Zullen de kanalen Antwerpen-Moerdijk en Antwerpen-Ruhrort, waarin het Nederlandsch-Belgische verdrag voorziet, ooit tot stand komen? Er zijn er, die het sterk betwijfelen en op deze speculatieve overweging het tractaat aannemelijk achten. Waar toch zou België de middelen voor den aanleg moeten vinden?

Deze redeneering, de Rotterdamsche Kamer van Koophandel wijst er ook op in haar in het No. van 22 Juli ll. afgedrukt adres, gaat niet op. Het vredesverdrag komt nl. in dezen de Belgen krachtig te hulp.

Hierbij denken wij niet in de eerste plaats aan de bepaling van art. 361, welke Duitschland verplicht, het gedeelte Ruhrort-Nederlandsche grens aan te leggen, noch ook aan een aanleg, waarbij uit op herstelrekening ontvangen bedragen de kosten der gedeelten op Belgisch en Nederlandsch grondgebied geheel, resp. ten deele zouden worden bestreden. De gedeelten in Duitschland en Nederland zijn bovendien niet van belang, zoolang niet de aanleg der Belgische trajecten verzekerd is. De vraag is echter, of niet spoediger dan men denkt en tot verrassing van de twijfelaars met de uitvoering van deze laatste een begin zal worden gemaakt, doordat ook zij door de Duitschers zullen worden aangelegd en wel als schadevergoedingsprestatie in natura.

Deze prestaties in natura gaan blijkbaar een steeds belangrijker rol spelen, nu het inzicht in de moeilijkheden, aan de overdracht van groote geldbedragen naar het buitenland verbonden, algemeen is geworden. Het vredesverdrag bepaalt zich tot de levering van enkele Deutsche massagoederen (Deel VIII, Annex V). Daarnaast is men in 1922 bij afzonderlijke overeenkomsten (Bemelmans-Cuntze en Gillet-Ruppel) gekomen tot zg. leveranties in het vrije verkeer, die echter slechts een klein deel der prestaties omvatten.

Het geheele régime der „Sachlieferungen” is nu, nadat de Dawes-commissie zich met het beginsel had vereenigd, krachtens besluit der conferentie van Londen op nieuwe leest geschoeid. Aan een Commissie, bestaande uit vier geallieerden, vier Duitschers en een neutralen (Zweedschen) voorzitter, werd het ontwerpen eener regeling opgedragen, welke het geheele terrein der prestaties in natura zou bestrijken en die zich zoo nauw mogelijk bij de handelspractijk zou aansluiten.

Bij schrijven van 9 Maart l.l. heeft de Commissie het resultaat van haar arbeid aan de Commission des Réparations doen toekomen, die er zich, behoudens enkele wijzigingen, mede vereenigde. De regeling trad, volgens het rapport van den Agent-Generaal voor de Herstelbetalingen, 1 Mei l.l. in werking en is dezer dagen in haar definitieve redactie als bijlage bij het Fransche Staatsblad (Journal Officiel) van 19 Juli l.l. verschenen.¹⁾ Krachtens dit „Règlement relatif aux prestations en nature” kunnen, behoudens enkele uitzonderingen, als prestaties in natura geleverd worden, d.w.z. worden betaald uit de bedragen, welke uit verschillende hoofde in Duitsch geld op de rekening van den Agent-Generaal voor de Herstelbetalingen worden gestort, alle goederen en diensten, welke door de Deutsche volkshuishouding worden geproduceerd. De desbetreffende contracten moeten door de Commission des Réparations worden goedgekeurd.

De toenemende aandacht, die de prestaties in natura als schadevergoedingsmiddel trekken, blijkt ook uit het Rapport door het Comité de la Restauration Economique der Internationale Kamer van Koophandel aan het Brusselsche Congres uitgebracht, en waarin hun onder de vier transfermethoden een belangrijke plaats wordt toegekend.²⁾ Dit inzicht werd ten Congresse bevestigd door den Agent-Generaal voor de Herstelbetalingen, die in zijn rede verklaarde, dat het met de betaling der schadevergoeding vooral den kant van leveringen in natura uit moet.

Het verdient nu de aandacht, dat bovengenoemd „Règlement” aan de schuldeischende staten uitdrukkelijk de mogelijkheid opent, de Commission des Réparations zg. „contrats exceptionnels” ter goedkeuring voor te leggen. Als zoodanig zullen in de eerste

¹⁾ Sindsdien ook in het Duitsch als „Verfahrensvorschrift für Sachleistungen”, bij Carl Heymann te Berlijn.

²⁾ Dit rapport verwijst naar een memorandum, door de heeren Sir Josiah Stamp, Alberto Pirelli en A. de Chalendar aan het congres uitgebracht; eerstgenoemde twee heeren waren lid der Dawes-commissie.

plaats worden beschouwd: „Les contrats se rapportant à des installations complètes, des travaux d'utilité publique, des constructions de navires.” (Titre V; 6).

Het schijnt nu, dat er voor België alle aanleiding bestaat, zoo omvangrijke werken als de in het verdrag met Nederland genoemde kanalen¹⁾ op deze wijze te laten uitvoeren. Zou het zijn schadevergoeding in geld willen ontvangen, dan moet het afwachten, of de te Berlijn zetelende Transfer-commissie meent, dat de Duitse wisselkoers het hiermede samenhangende aanbod van marken kan verdragen. Tegenover deze tien vogels in de lucht staan leveranties in natura bij wijze van spreken als de eene in de hand. En wat de uitvoering van openbare werken in het bijzonder aangaat komt hier nog bij, dat deze geen storing te weeg brengt in het bestaande economische organisme van het ontvangende land.

De boven geciteerde zinsnede zou twijfel kunnen laten omtrent de vraag, of het „Règlement” slechts het oog heeft op leveranties ten behoeve van openbare werken, dan wel op de algeheele uitvoering ervan. Deze twijfel wordt weggenomen door Titre IV, 4, waarin er rekening mede wordt gehouden, dat deze „contrats exceptionnels... comporteront un emploi de main d'oeuvre allemande hors d'Allemagne”.

Zijn de contracten eenmaal door de Commission des Réparations goedgekeurd, — en het „Règlement” stelt voor deze procedure korte termijnen — dan zal België over de kostenverdeling der op Nederlandsch gebied te graven gedeelten snel tot een oplossing willen komen. Dat de onderhandelingen hierover zoo lang zouden duren, dat de termijn van twintig jaren na het in werking treden van het verdrag, waarbinnen, behoudens nadere overeenkomst, de verleende toestemming voor den aanleg moet zijn ingeroepen, inmiddels zou zijn verstreken, schijnt al zeer onwaarschijnlijk.

Is het dan verantwoord te verwachten, dat den Antwerpschen kanalen slechts een bestaan op papier is beschoren?²⁾

D. J. WANSINK.

DE ZEVENDE INTERNATIONALE ARBEIDS-CONFERENTIE.

II (Slot).

Als nieuwe onderwerpen werd de aandacht van de conferentie gevraagd voor een ontwerp-verdrag betreffende de ongevallenverzekering en een betreffende de beroepsziekteverzekering en last not least voor de beginselen der sociale verzekering.

Deze drie onderwerpen werden door bijzondere daartoe ingestelde commissies onderzocht.

Bij dat onderzoek werd uitgegaan voor zooveel beide eerstgenoemde onderwerpen betreft, van een ontwerp-verdrag opgesteld door het Bureau International du Travail, terwijl een verhandeling, getiteld „Les problèmes généraux de l'assurance sociale”, uitgegeven door voornoemd bureau, aan de behandeling van het laatstgenoemde onderwerp ten grondslag werd gelegd.

Ten aanzien van de ongevallenverzekering bood de betrokken commissie aan de conferentie een ontwerp aan, dat zeer veel afweek van het door het Bureau opgesteld ontwerp. De conferentie echter wijzigde door amendering dat ontwerp in dien geest dat het thans vastgestelde ontwerp-verdrag het ontwerp van

¹⁾ Drie sleeptreinen, bestaande uit schepen van 3600 ton, moeten elkander varende kunnen passeeren.

²⁾ Een prikkel, de tot standkoming der kanalen te bevorderen, is voor België ook gelegen in het feit, door de „N. R. Ct.” in haar Avbld. van 21 Juli II. vermeld, dat de vrijstelling van de Fransche surtaxes d'entrepôt et d'origine aan Antwerpen verleend is op voorwaarde van het tot standkomen dezer kanalen, terwijl, zoolang zulks nog niet het geval is, op het gedeelte Antwerpen-Dordrecht van het traject Antwerpen-Straatsburg de Belgische Regeering voor een gratis-sleepdienst moet zorgen.

het Bureau zeer nabij komt. De conferentie besliste tevens na aanneming van het ontwerp, dat daarover geen tweede lezing zou plaats hebben. Dit besluit, dat velen scheen te overvallen — het bleek nl. dat een groot aantal personen in de overtuiging, dat het ontwerp nog een tweede lezing zou ondergaan, wel vóór gestemd had, doch gaarne enkele wijzigingen zouden zien aangebracht — dreigde een oogenblik noodlottig te worden en het geheele ontwerp in gevaar te brengen. Vóór de definitieve stemming zijn echter nog enkele wijzigingen aangebracht, waarop het ontwerp met groote meerderheid werd aangenomen (89 tegen 6 stemmen).

Dit ontwerp legt aan de ratificeerende landen de verplichting op om aan hen, die door een ongeval getroffen worden, een schadeloosstelling te geven op de bij het verdrag te bepalen voorwaarden. De bepalingen van het verdrag zijn van toepassing op de arbeiders, employé's of leerlingen werkzaam in ondernemingen, bedrijven of inrichtingen van welken aard ook, hetzij particuliere of openbare. Uitgezonderd mogen evenwel worden, zij, die tijdelijk arbeid verrichten niet in de onderneming van den werkgever, thuiswerkers, hoofdarbeiders, wier loon een bepaald bedrag overschrijdt en familieleden van den werkgever, die voor zijn rekening werken en in zijn huis wonen.

Personen, werkzaam op de handelsvloot en in de visscherij vallen buiten toepassing van het verdrag, eveneens de arbeiders, werkzaam in den landbouw. Op deze laatsten blijft het verdrag, in de 3de Internationale Arbeidsconferentie aangenomen, van toepassing. Als schadeloosstelling wordt bij algeheele invaliditeit in beginsel een rente toegekend. Onder bepaalde omstandigheden kan echter een afkoopsom uitgekeerd worden.

Bij de uitkeering van de schadeloosstelling mag een karenztijd in aanmerking genomen worden; deze mag evenwel niet langer dan 5 dagen zijn. Getroffenen, wier toestand geregelde hulp van anderen noodig maakt, moeten een toeslag ontvangen.

Bovendien hebben de getroffen en recht op geneeskundige hulp (omvattende tevens chirurgische hulp). De kosten hiervan komen ten laste van den werkgever of van de verzekeringsinstituten. Uitdrukkelijk is nog bepaald dat behalve deze geneeskundige hulp de getroffen ook recht op kunstmiddelen hebben. Bij uitzondering kan hiervoor een som gelds worden toegekend.

De nationale wetgevingen moeten bepalingen bevatten, die de uitbetaling der schadeloosstellingen verzekeren en de rentetrekken waarborgen tegen insolventie van den werkgever of van de verzekeringsinstelling.

Deze minimum eischen, waaraan een ongevallenverzekering moet voldoen, zullen — mocht de Nederlandsche Regeering tot ratificering van dit verdrag overgaan — wijziging van de Nederlandsche Ongevallenwet 1921 niet noodig maken. Onze Ongevallenwet 1921 geeft meer dan het te Genève vastgestelde minimum, zoodat een eventuele ratificatie van dit ontwerp-verdrag op de industrie geen nieuwe lasten zal leggen.

Behalve deze conventie nam de conferentie nog 2 aanbevelingen aan, een betreffende het minimum bedrag der schadeloosstellingen en een betreffende de colleges, aan wie de beslissing in zake geschillen met betrekking tot de ongevallenverzekering opgedragen behoort te worden.

Het minimum bedrag der schadeloosstelling toe te kennen bij algeheele ongeschiktheid tot werken zal $\frac{1}{2}$ van het loon van den getroffene bedragen, terwijl bij overlijden van den getroffene als regel recht op een uitkeering zullen hebben zijn vrouw, zijn kinderen jonger dan 18 jaar, zijn ouders, en kleinkinderen. Het maximum bedrag aan deze rechthebbenden toe

te kennen mag niet minder dan $\frac{2}{3}$ van het loon van den getroffen bedragen.

De aanbeveling in zake de rechtscolleges dringt aan op instelling van colleges, die behalve uit een beroepsrechter, zullen bestaan uit een gelijk aantal werkgevers en arbeiders.

Het ontwerp-verdrag betreffende beroepsziekten, dat door de conferentie werd aangenomen met 83 tegen 8 stemmen en ten aanzien waarvan bepaald werd, dat geen tweede lezing gehouden zou worden, — zooals zulks ook terzake van het verdrag voor de ongevallenverzekering geschiedde — is van eenvoudigen aard.

In beginsel worden beroepsziekten met ongevallen gelijk gesteld, d.w.z. de schadeloosstelling in geval van beroepsziekte toe te kennen moet berusten op dezelfde beginselen als die, welke aan de ongevallenverzekering ten grondslag liggen. Daarmede is dus ook voor beroepsziekten het beginsel van risqué professionnel aanvaard. Als beroepsziekten beschouwt het ontwerp-verdrag loodvergiftiging en haar gevolgen, kwikvergiftiging en haar gevolgen en miltvuur; wanneer die vergiftigingen zich openbaren bij arbeiders werkzaam in de in het ontwerp-verdrag genoemde bedrijven wordt vermoed, dat het beroepsziekten zijn.

Ons land kent geen beroepsziekteverzekering; wel werd reeds eenmaal een daartoe strekkend ontwerp van wet ingediend, doch dit werd later weder ingetrokken. Een eventueele ratificatie zal derhalve invoering van een beroepsziekteverzekering noodig maken.

Bij een aanbeveling worden de Regeeringen uitgenoodigd om voor de herziening van de lijst van beroepsziekten een eenvoudige procedure vast te stellen, terwijl een resolutie, door de conferentie aangenomen, het Arbeidsbureau uitnoodigt zijn onderzoek naar de beroepsziekten voort te zetten, het resultaat daarvan aan de leden mede te deelen en zoo mogelijk voor 1926 een nieuw ontwerp voor te bereiden, om aan de thans vastgestelde lijst die beroepsziekten toe te voegen, welke daarop behooren voor te komen.

Behalve nog enkele andere minder verstrekkende resoluties als een betreffende het brengen van eenheid in de arbeidsvoorwaarden van mijnwerkers, een betreffende het leerlingwezen en technische en beroepsopleiding en een betreffende een onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden in de Aziatische landen, nam de conferentie ten slotte een resolutie betreffende de sociale verzekering aan. Het zou te ver voeren, indien ik deze hier in extenso zou doen opnemen. Met een enkel woord moge ik den korten inhoud mededeelen. De bijzondere commissie, welke dit ontwerp behandelde, besteedde daaraan 14 vergaderingen en besprak achtereenvolgens den kring van de personen, die onder de verzekering behooren te vallen, de praesaties, de bijdragen, het financieele stelsel van de sociale verzekering, de administratie en de eenheid en concentratie van de verzekeringslichamen, om daarna tot een resolutie te komen. Bij die resolutie, waarin de voordeelen van een sociale verzekering worden opgenoemd, en waarin de toestand bestaande in de verschillende landen ten opzichte van die verzekering wordt geconstateerd, noodigt de conferentie het Arbeidsbureau uit om op de agenda van een volgende conferentie, zoo mogelijk op die in 1927 te houden, de ziekteverzekering aan de orde te stellen en wegens het nauwe verband met de andere takken van verzekering op diezelfde of op een latere conferentie de invaliditeits- en ouderdomsverzekering en de verzekering van een uitkeering aan weduwen en nagelaten kinderen, te doen behandelen.

Voorts noodigt zij het Bureau uit om voort te gaan gegevens over de sociale verzekering te verzamelen en daarvan mededeeling te doen, terwijl eenige punten opgenoemd worden, waaromtrent het in het bijzonder wenschelijk is gegevens te verzamelen.

Zoo heeft dus de Arbeidsconferentie een begin gemaakt met de bestudeering van het zoo belangrijke, maar zoo moeilijke vraagstuk der sociale verzekering. Moge het haar gegeven zijn daarmede voorspoed te hebben.

Ik zou niet volledig zijn, wanneer ik er nog niet even de aandacht op vestigde, dat de conferentie besloot om de quaestie der tweede lezing nog niet definitief in het reglement vast te leggen. Waar het volgende jaar (1926) geen onderwerpen in tweede lezing aan de orde zijn, achtte de conferentie het beter de reglementswijzigingsvoorstellen daarop betrekking hebbende, niet overhaast af te doen — zij kwamen den vóórlaatsten dag aan de orde — doch deze aan den Raad van Beheer ter bestudeering terug te zenden, om een volgend jaar rustig te bespreken. Tevens kan genoemde Raad dan rekening houden met de in de conferentie tot uiting gekomen opvattingen en de voorstellen gedaan in verband met een tweede lezing.

G. J. STEMBERG.

Rectificatie. — In het artikel „Eene uitspraak van het Hooggerechtshof betreffende transacties van Javasniker” in het vorig nummer moet op p. 622, bovenste regel der 3de alinea van onderen, gelezen worden: „Voor de toekomst zullen contractanten op Java, etc.” in plaats van „contracten”.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

HERVORMING VAN HET GELDWEZEN IN ROEMENIE.

Dr. R. Kerschagl te Weenen schrijft ons:

Het Roemeensche Ministerie van Financiën heeft met de Roemeensche Nationale Bank twee overeenkomsten gesloten, die een geheel nieuwe regeling van het Roemeensche geldwezen tot onderwerp hebben. Deze overeenkomsten (van 19 Mei 1925), welke 1 Januari 1926 van kracht worden, zijn op een uitgesproken deflatiepolitiek gericht, die de circulatie verminderen, een behoorlijke metaaldekking herstellen en een stijging van den koers van de Lei bewerken moet. De beide conventies bevatten nog een aantal bepalingen van ondergeschikt belang, welke naast de hervormingen, waartoe is besloten, sterk op den achtergrond treden. Als de geestelijke vaders dezer wetten gelden de gebroeders Bratianu, welke thans eindelijk hun doel op geldtechnisch gebied hiermede schijnen te hebben bereikt. De beide conventies vallen in vier deelen uiteen. In de eerste plaats de bepalingen inzake de nieuwe regeling van de dekking en het biljettencontingent der Roemeensche Nationale Bank; in de tweede plaats de bepalingen over oprichting en handhaving van een amortisatiefonds; ten derde die over de verhooging van het aandeelenkapitaal van de Nationale Bank en ten vierde de bepalingen en voorwaarden inzake de verlening van het privilege dier bank.

Het eerste gedeelte der eerste overeenkomst bepaalt, welke waarden van nu af aan als goudvoorraad der Bank zullen gelden. Dit zijn het goud en verschillende buitenlandsche tegoeden, die tezamen een waarde van 1204 millioen gouldlei representeerden. Deze waarden worden in goud of tegen de wettelijke pariteit opgevoerd, terwijl tot dusverre de Nationale Bank haar deviezenbezit op grond van verschillende koersen op de balans bracht. De dekking in haar nieuwe gedaante blijkt, vergeleken bij de laatst gepubliceerde balans der bank, met ongeveer $\frac{1}{7}$ — $\frac{1}{8}$ verminderd te zijn. De aldus opgevoerde goulddekking is nog steeds rijkelijk optimistisch, omdat zij posten bevat — gelijk b.v. een bedrag van ongeveer 315 millioen gouldlei, dat indertijd van Bukarest naar Moskou werd gezonden — waarvan op het oogenblik de liquiditeit en inbaarheid wel in twijfel moeten worden getrokken. De bank mag nu viermaal zooveel biljetten uitgeven als deze goudvoorraad bedraagt. Dit

viervoud vormt de z.g. gedekte circulatie. De rest vormt de z.g. ongedekte circulatie en hiervoor is de Staat aansprakelijk. De uit dit deel der circulatie gemaakte winsten worden dan ook niet onder aandeelhouders verdeeld, doch aan het later nog te bespreken amortisatiefonds te goed geschreven. De bank mag boven haar op 31 Januari 1924 bereikte circulatie van 19 milliard Lei slechts in zooverre biljetten uitgeven, als deze door goud voor $\frac{1}{4}$ van het nominaal bedrag gedekt zijn.

De z.g. ongedekte circulatie zal nu worden geresorbeerd, doordat een amortisatiefonds wordt gevormd, waaruit de aflossingen der schuld van den Staat aan de bank plaats vinden. De bedragen, waarmee dit amortisatiefonds wordt gecrediteerd, worden in art. 2 van de eerste conventie afzonderlijk genoemd. De belangrijkste zijn: de winst, welke voortvloeit uit de ongedekte circulatie, 20 pCt. van de winst uit de gedekte circulatie, het provenu van zekere belastingen en heffingen, de opbrengst van den verkoop van zekere staatsgoederen en de opbrengst van de krachtens het verdrag van Versailles door Duitschland aan Roemenië nog te betalen schadeloosstellingen. De levensduur van het amortisatiefonds wordt op 15 jaar geschat. Zou echter na 5 jaar, d.i. op 1 Januari 1931, blijken, dat de het amortisatiefonds te goed geschreven bedragen niet voldoende zijn om binnen den bedoelden tijd van 15 jaren tot de verdwijning van de geheele ongedekte circulatie te leiden, dan zal de termijn met vijf jaren tot twintig worden verlengd, waarbij de Staat zich echter verplicht tot aanvullende stortingen tot zoodanig bedrag, als tot volledige intrekking van de ongedekte circulatie binnen twintig jaren noodig blijkt.

De totale circulatie valt derhalve in twee deelen uiteen: de gedekte, welke steeds het viervoud van den goudvoorraad bedraagt, en de z.g. ongedekte, welke bestaat uit het verschil tusschen totale circulatie en gedekte. Dit verschil moet dus verdwijnen. In de eerste plaats kan dit geschieden door versterking van den metaalvoorraad en daarmede gepaard gaande vermeerdering van de gedekte circulatie in verhouding tot de ongedekte, doordat uitgifte van nieuwe biljetten slechts bij een dekking van $33\frac{1}{2}$ pCt. in goud mogelijk zal zijn. In de tweede plaats echter door directe verkleining van de ongedekte circulatie door stortingen uit het amortisatiefonds, waarbij de Minister van Financiën het recht heeft te bepalen, op welke wijze deze stortingen resp. de aanwending van het amortisatiefonds het doelmatigst geschieden. Als derde middel heeft men versterking van den goudvoorraad en daarmede verhooging der gedekte circulatie door kapitaalsverhoging in het oog gevat.

Het kapitaal der Roemeensche Nationale Bank bedroeg tot dusverre 30 millioen Lei, waarvan echter slechts 12 millioen gestort was. Een derde der aandelen bevond zich tot 1901 in het bezit van den Staat, die zich toen echter tengevolge van financieele moeilijkheden gedwongen zag, deze aandelen te verkoopen. Het kapitaal zal thans tot 100 millioen goudlei worden verhoogd op de volgende wijze: Een derde van het totale kapitaal neemt de Staat, 30 millioen wordt aldus opgebracht, dat de bezitters van oude aandelen tot volstorting worden verplicht, terwijl op $36\frac{1}{2}$ millioen de vrije inschrijving wordt opgesteld. Interessant is vooral het feit, dat de Staat een derde van het kapitaal neemt, een bepaling, welke ontleend is aan de nieuwe Tsjechoslowaaksche bankwet.¹⁾ Intusschen is, tenminste volgens den tekst der conventies waarover ik de beschikking heb, de mogelijkheid gegeven, dat de Staat niet ten volle in contanten betaalt. De normale waarde der aandelen zal 500 Lei bedragen en de emissiekoers zal 100 pCt. zijn.

Het privilege der Roemeensche Nationale Bank

¹⁾ [Zie pag. 366 in het nummer van 29 April II. — Red.]

wordt tot 31 December 1960 verlengd en blijft, voor het geval een nieuwe wet niet tot stand komt, automatisch telkens vijf jaar na genoemden datum van kracht. Het stemrecht is opnieuw geregeld. Vier aandelen geven één stem. Niemand mag meer dan 10 stemmen uitbrengen. Ook de winstverdeling is opnieuw geregeld, doordat in de eerste plaats 6 pCt. uit de zuivere winst aan aandeelhouders, dus ook den Staat voor zooverre hij aadeelen bezit, wordt uitgekeerd. De verdeling van de rest volgt op analoge wijze als tot dusverre, met dien verstande, dat in de toekomst een fonds ten behoeve van credietinstellingen, welke in het openbaar belang arbeiden, uit een deel van het staatswinsttaandeel zal worden gevormd. Het discontereen van schatkistbiljetten is ook in de toekomst toegelaten, doch slechts tot een maximum van 20 pCt. van het kapitaal. De verdere bepalingen zijn geschoeid op de leest van het huidige statuut. In tegenstelling hiermede is het opmerkelijk, dat thans art. 11 uitdrukkelijk bepaalt, dat de transacties, welke de Bank verrichten mag, in art. 10 limitatief zijn opgenoemd. Art. 11 verbiedt nog eens, ofschoon het eigenlijk volgens de letter niet meer noodig zou zijn, het opnemen van leeningen door de bank, de verleening van hypothecaire credieten, de beleening of aankoop van eigen aandelen en de deelneming in een of andere commercieele of industriele onderneming, in zooverre niet een latere wet de bank daartoe voor een speciaal geval zou machtigen. Het nieuwe statuut bevat derhalve niet slechts tegenover den toestand in oorlogs- en na-oorlogstijd, doch ook tegenover het statuut uit den vóóroorlogstijd zeer aanzienlijke verscherpingen.

Dr. R. KERSCHAGL.

AANTEKENINGEN.

Is de Deutsche handelsstatistiek onbetrouwbaar? — Met het oog op de verplichtingen, welke Duitschland krachtens de Londensche overeenkomsten heeft, na te komen, is de ontwikkeling van zijn handelsbalans van het grootste gewicht. Het is bekend, dat gedurende de inflatie-periode en zoo lang het „gat in het Westen” bestond, de cijfers van de handelsbeweging slechts onder het grootste voorbehoud konden worden gezien. Sinds begin October van het vorige jaar zijn alle douanestations echter weder door Deutsche ambtenaren bezet en zou men verwachten, dat de sindsdien geproduceerde cijfers een juist beeld geven van den toestand.

Het schijnt echter, dat op dit punt gerechtvaardigde twijfel mag worden gekoesterd. In de „Wirtschaftsdienst” oppert Prof. Singer, na eerst op de vrijwel ononderbroken verbetering der handelsbalans gedurende de eerste vijf maanden van 1925 te hebben gewezen (het goedereninvoeroverschot daalde van 587 millioen in Januari tot 266 millioen Mark in Mei) de vraag, of de opgave der officieele uitvoerstatistiek wel den werkelijken stand van zaken weerspiegelt. Hij citeert een artikel van den oud-Minister Gothein in het „Hamburger Fremdenblatt” van 2 Juni, welke daarin voor een aantal goederen de gemiddelde prijzen van de in- en uitvoerstatistiek berekent. Enkele resultaten van diens steekproeven zijn de volgende:

		Invoerprijs Uitvoerprijs	
		Mk.	Mk.
Schrijfmachines	Stuk	525	154
Rekenmachines	„	1090	400
Glacé handschoenen	„	16	3,5
Geheel zijden linten	100 K.G.	9800	5000
Katoenen fluweel	„	2200	1545
Dunne katoenen weefsels	„	468	250
Zeisen en sikkels	„	400	162
Machinemessen	„	700	360

Moeten wij nu, vraagt Prof. Singer, werkelijk aannemen, dat de Deutsche industrie zoo zeer minderwaardige goederen of zoo veel onder de wereldmarktprijzen verkoopt? Waarschijnlijk is, dat de aangifte

der uitvoerprijzen door exporteurs naar andere gezichtspunten plaats vindt, dan de officieele schattingen der invoerprijzen. Slechts een klein deel van het verschil kan hieruit verklaard worden, dat in de laatste vracht en verzekering zijn begrepen, welke ten deele Duitschen ondernemingen in Reichsmark toevloeien en dus de wisselmarkt niet belasten.

De twijfel aan de betrouwbaarheid der Duitsche handelsstatistiek — gaat Prof. S. voort — vindt ook voedsel in de volgende overwegingen. Neemt men het invoeroverschot van het zuivere goederenverkeer (d.i. except goud en zilver) gedurende de eerste vijf maanden als basis, dan verkrijgt men voor het geheele jaar een passiefsaldo van 4,69 milliard Mark. Ter financiering van dit invoeroverschot zou meer dan het jaarlijksche exportsaldo der Vereenigde Staten vereischt zijn, dat volgens de cijfers der laatste maanden niet meer dan 1 milliard Dollar bedraagt. Neemt men de gunstigste maandcijfers (Juni) als grondslag, dan komt men nog steeds tot een jaaroverschot van 3,2 milliard mark. Ook dit zijn bedragen, welke financiering hoogst problematiek is. Het totaal bedrag der Duitsche schuld op korten termijn aan het buitenland wordt door de Deutsche Bank op hoogstens 2½ milliard Mark geschat.

Verwacht mag worden, dat het Statistische Reichsamt zich over deze kwestie uitvoerig uit. Of wel het Bureau houdt zijn cijfers op goeden grond voor betrouwbaar: dan staan wij voor een toestand, welke de ingrijpendste maatregelen begrijpelijk maakt, of wel het is zich van de twijfelachtige waarde zijner schattingen bewust: dan gaat het niet aan, maand op maand het Duitsche publiek en de buitenlandsche credietgevers door cijfers te verontrusten, die de gevaren van den toestand, als in een holle spiegel ver-groot, vertoonen.

Ook zou, besluit schr., opheldering gewenscht zijn, of de maandcijfers regelmatig den in- en uitvoer weergeven, welke in de desbetreffende maand de grens is gepasseerd, dan wel den in- en uitvoer, waarvan de aangiften in die maand zijn verwerkt. In het tweede geval is de statistiek voor een vergelijking der maandelijksche veranderingen zoo goed als onbruikbaar.

Geldwezen en circulatiebank in Polen. — Niettegenstaande Polen zijn nieuw bestaan zonder oorlogsinflatie en zonder oorlogsschuldenlast kon beginnen, heeft het een zeer hevige monetaire crisis doorgemaakt. De oorlog had ernstige schade aangericht en de in Maart 1921 uitgebroken oorlog met Sovjet-Rusland bracht nieuwe moeilijkheden. Polen is, aldus het Maandbericht van den Schweizerischen Bankverein, de staat van Middel-Europa, die er het vroegst en op de ruimste schaal in slaagde, buitenlandsche leeningen in aanzienlijken omvang te verkrijgen. Maar ook binnenlandsche leeningen werden in de meest verschillende vormen uitgeschreven, zooals b.v. „Kassenscheine” (1919), leening op langen termijn (1920), premieleening (1920), gedwongen leening (1921), goudleening (1922) en Zloty-schatkistbiljetten (1923). In weerwil van deze middelen en zijn aanzienlijken rijkdom aan bodemschatten en natuurlijke hulpbronnen verviel Polen in een reusachtige papiergeld-inflatie, met als gevolg een catastrophale depreciatie van het geld, die gedurende zekeren tijd parallel liep aan die der Duitsche mark. Den 11den November 1918 (wapenstilstand) gaf de staatsvoorschotkas een circulatie van 876,4 millioen Poolsche mark op, terwijl deze den 27sten April 1924, d.w.z. bij de laatste opgave van de toenmalige staatsbank, niet minder dan 570,7 biljoen bedroeg.

De voorloopige munteenheid, de Poolsche mark, heeft ongeveer 5 jaar bestaan. De stabilisatie trad eerst midden Januari 1924 in, nadat reeds vroeger de Poolsche mark eigenlijk zoo goed als opgegeven was, doordat bij de wet van 26 September 1922 een rekenkundige, abstracte geldeenheid, de Zloty, werd

ingevoerd. De keer tot de definitieve oplossing kwam in December 1923, met de benoeming van Grabski tot minister van financiën, die door den Poolschen Rijksdag met bijzondere volmachten werd bekleed. De financieele toestand van Polen was tegen het einde van 1923 buitengewoon moeilijk; de rijksuitgaven bedroegen — in de tegenwoordige eenheid omgezet — 1.109.000.000 Zloty, de inkomsten echter slechts 423.000.000 Zloty, derhalve nauwelijks 38 pCt. der uitgaven. Dank zij den hervormingen van het kabinet-Grabski sloot de staatsrekening in 1924 niet alleen niet met een tekort, maar integendeel met een overschot van 42 millioen Zloty. De raming voor 1925 is eveneens in evenwicht, zooals onderstaande cijfers toonen:

Staatsfinanciën	Raming 1924	Rekening 1924	Raming 1925
	in millioenen Zloty		
Uitgaven	1.853	1.661	1.981,6
Inkomsten.....	1.548	1.703	1.981,9
Overschot of tekort	— 305	+ 42	+ 0,3

Hervorming van het geldwezen en muntsysteem. Hand in hand met de financieele saneering ging de hervorming van het geldwezen met het tweeledig doel: nieuw muntsysteem en nieuwe circulatiebank. Den 1sten Februari 1924 werd het drukken van Poolsche marken voor staatsdoeleinden stopgezet. De verandering van het geldsysteem werd bij verordening van 14 April 1924 geregeld; de Poolsche mark heeft daardoor haar kracht als wettig betaalmiddel verloren en zij moet vóór 31 Mei 1925 in het nieuwe betaalmiddel, den Zloty, omgewisseld zijn, en wel in de verhouding van 1.800.000 Poolsche mark voor 1 Zloty. Deze verhouding kwam overeen met de waarde van den goudfrank, omgerekend tot den Warschauer dollarkoers, die sedert ongeveer drie maanden gestabiliseerd was. Gedurende een, tot den 30sten Juni 1924 durende overgangsperiode golden beide eenheden, zoowel de Poolsche mark als de Zloty; betalingen konden naar keuze van den schuldenaar in Zloty-biljetten van de Bank van Polen of in Poolsche marken tegen den vastgestelden koers tot stand komen. Den 1sten Juli 1924 verloor de Poolsche mark haar eigenschap van wettig Poolsch betaalmiddel, maar zij wordt nog tot den 31sten Mei 1925 door den fiscus tegen den wettelijken koers gewisseld.

Het bij verordening van 23 April 1924 geregelde Poolsche geldwezen berust op den gouden standaard (goudkernstelsel). De goudwaarde van den Zloty is vastgelegd, maar tegelijkertijd zijn de biljetten der Bank van Polen tot wettig betaalmiddel verklaard en is de inwisselplicht der bank opgeschort. Gouden munten bevinden zich voorshands niet in het verkeer, maar een regeling voor het slaan van munten voor rekening van derden is getroffen, zoodra de staatsmunt in Warschau in staat zal zijn, dit werk op zich te nemen.

De munteenheid, de Zloty, is in 100 Groszy (gr.) verdeeld en bevat $\frac{9}{31}$ gram fijn goud. Aangemunt zullen worden gouden munten van 10, 20, 50 en 100 Zloty en voorts zilveren munten van 1, 2 en 5 Zloty, nikkelen munten van 10, 20 en 50 groszy en bronzen munten van 1, 2 en 5 groszy.

De gouden munten zullen een gehalte van 900/1000 fijn hebben; uit een kilo muntmetaal zullen 3100 Zloty geslagen worden. De zilveren munten zullen een gehalte van 750/1000 fijn hebben. Voor gouden munten bestaat onbeperkte plicht tot aanneming, voor zilveren munten tot 100 Zloty en voor pasmunt tot 10 Zloty. De staat zal naar behoefte gouden munten in onbeperkten omvang aanmunten, zilveveren munten tot maximaal 8 Zloty, pasmunt tot maximaal 4 Zloty per hoofd der bevolking. Gouden munten kunnen voor rekening van derden tegen vergoeding der muntkosten aangemunt worden, indien niet minder dan 100 K.G. aangeboden wordt.

De Bank van Polen. Deze circulatie-instelling, met als voornaamste taak de regeling van de circulatie, is 28 April 1924 opgericht. Zij brengt inplaats van het vroegere tijdelijke geld, de Poolsche mark, Zloty-biljetten in omloop. De Poolsche valuta is sedertdien stabiel. De Bank van Polen bezit het biljettenprivilege voor 20 jaar, dus tot 31 December 1944, het kan echter bij de wet verlengd worden. De circulatie moet minstens voor 30 pCt. door goud, in munten of in baren; buitenlandse deviezen bij banken, wier solvabiliteit buiten twijfel is, gedekt zijn. De bank heeft echter als richtsnoer, een aldus samengestelde dekking van ongeveer 50 tot 60 pCt. aan te houden. De rest der dekking bestaat uit wissels, een zilvervoorraad berekend tegen de goudwaarde, een voorraad Poolsche zilver- en pasmunt, echter slechts tot een hoogte van 5 pCt. der circulatie, alsmede uit verplichtingen der schatkist uit het rentelooze voorschot van 50 millioën Zloty, dat aan de Regeering voor den duur van het biljettenprivilege toegestaan wordt. Behalve deze leening van 50 millioën Zloty heeft de Bank van Polen geen andere credietverplichtingen tegenover den Staat.

De voornaamste posten der openingsbalans en op 31 December 1924, resp. 20 Juni 11. waren:

	10 Mei '24	31 Dec. '24	20 Juni 1925
	(in 1000 Zloty)		
Goud	70.374	103.363	119.692
Deviezen (goudmark) ..	179.436	254.081	127.082
Disconto's en beleen... ..	118.185	256.955	326.610
Circulatie	363.130 ¹⁾	550.874	500.873
Rekening Crt.	67.161	69.283	91.978

¹⁾ Waarvan in Poolsche mark, omgerekend in Zloty: 252.013.

De Staat oefent een zeker recht van toezicht uit. De president en de vice-president worden op voorstel van den ministerraad door den president der republiek voor een tijdperk van 5 jaar gekozen. Verder heeft de minister van financiën het recht een commissaris te benoemen, die met adviseerende stem de zittingen van den bankraad en van de directie bij kan wonen. De bankraad bestaat uit den president, den vice-president, twaalf leden en drie plaatsvervangers, die door de Algemeene Vergadering voor drie jaren worden gekozen. Uitvoerend lichaam is de directie, die uit den directeur-generaal, zijn plaatsvervanger en een zeker aantal directeuren bestaat. De bestuursleden worden door den Raad gekozen en hun benoeming moet door den minister van financiën bekrachtigd worden. De Bank van Polen bezit 48 in bedrijf zijnde filialen, 3 in wording, bovendien 50 binnenlandsche correspondentenschappen en 40 buitenlandsche correspondenten.

Rotterdam en het Nederlandsch-Belgische verdrag. II. — De nota, door het Departement Rotterdam van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel tot het Hoofdbestuur dier Maatschappij gericht over de bezwaren, die te Rotterdam worden gevoeld tegen het nieuwe verdrag tusschen Nederland en België, luidt als volgt:

Ofschoon het verdrag verschillende, ongetwijfeld belangrijke, staatkundige veranderingen en gevolgen met zich brengt, beweegt zich het grootste deel zijner bepalingen op economisch terrein. Het is deze economische zijde van het verdrag, die naar onze meening in de eerste plaats de aandacht van de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel verdient. Het zal echter niet mogelijk zijn, de staatkundige vraagstukken, welke door het verdrag worden geregeld of aangeroerd, daarbij geheel buiten beschouwing te laten, voornamelijk reeds omdat verdedigers van het verdrag vooral op de staatkundige voordeelen, welke het volgens hen voor ons land bevat, den nadruk leggen, ja, zich daartoe zelfs vrijwel geheel beperken, zonder aan het economische gedeelte veel aandacht te wijden. Wij ontkennen niet, dat de verandering in de staatkundige verhoudingen tusschen België en Nederland, welke het verdrag zou teveegbrengen, voor ons land van waarde kunnen zijn, ofschoon wij directe of zelfs duidelijk aanwijsbare indirecte voordeelen, welke daaruit voor onze volkswaart kunnen voortspuiten, niet vermogen te ontdekken.

Reeds is betoogd, dat als staatkundig voordeel aangemerkt dient te worden, dat in het verdrag niets meer te vinden is van de eischen op staatkundig gebied, die België kort na den oorlog tegenover Nederland heeft gesteld, doch men kan het toch niet als een voordeel van een te sluiten tractaat beschouwen, dat het een aantal bepalingen, welke voor een der partijen zeer ongunstig zouden zijn geweest, niet bevat. Bovendien zijn de staatkundige veranderingen, die het verdrag brengt, en die door sommigen zoo breed worden uitgemeten als voordeel voor Nederland, dat toch zeker in minstens even groote mate voor België. Het is niet Nederland, doch België, dat zoozeer heeft verlangd naar het einde der overigens zeer weinig drukkende medezeggenschap der groote mogendheden in de Nederlandsch-Belgische relaties, welke tot nog toe voortsproot uit de tractaten van 1839, die door het nieuwe verdrag zullen worden opgeheven. Wanneer dus de concessies op economisch gebied, welke Nederland zich door dit verdrag heeft te getroosten, beschreven worden als de tegemoetkoming, noodig ter verkrijging van de staatkundige voordeelen, dan gaat die redeneering niet op, omdat die staatkundige bepalingen van het verdrag niet slechts België eveneens voordeelen brengen, doch bovendien vooral van Belgische zijde werden gewenscht. Dat wij in deze opvatting niet alleen staan, blijkt reeds uit de omstandigheid, dat velen in Nederland zich verdiepen in gissingen over een druk, uitgegaan van het buitenland buiten België, welke onzen Minister van Buitenlandsche Zaken ertoe zou hebben gebracht, het verdrag te accepteren. Wie meent, dat het verdrag voor ons land voordeelen bevat, die de economische concessies rechtvaardigen, heeft ter verklaring van de handelwijze van den Minister dit argument niet noodig. Op dit gebied kan echter slechts sprake zijn van gissingen en wij meenen, dat men zich bij een zakelijke beoordeeling van het tractaat daarin niet mag verdiepen. Mocht de Minister aan de Volksvertegenwoordiging mededeelingen doen, waaruit blijkt, dat die gissingen een grond van waarheid bevatten, dan kan de Volksvertegenwoordiging daarmede rekening houden bij het afwegen der voor- en nadelen, welke het verdrag ons brengt en daarnaar haar beslissing omtrent het aannemen of verwerpen van het betreffende wetsontwerp bepalen. Voor ons echter kan dat afwegen slechts geschieden naar den ons bekenden inhoud van het verdrag. Daarbij valt dan na te gaan of de staatkundige veranderingen, die het verdrag bevat, afgezien nog van het feit, dat zij, zoo zij voor Nederland voordeelen zijn, eveneens voor België als zoodanig vallen te beschouwen, met de Nederlandsche concessies, die het verdrag op economisch gebied bevat, niet te hoog worden betaald.

Bij een beschouwing der punten, welke tot beantwoording dier vraag moet leiden, komt in de eerste plaats de verandering in het Schelderegim in aanmerking. Ten opzichte van dit punt valt op te merken:

a. Op grond van het verdrag van 1839 werden tot nog toe de van Belgische zijde verlangde verbeteringen, uitbreidingen van werken en onderhoud daarvan, door België betaald en soms ook verricht, terwijl België eveneens de kosten betaalde van onderhoud, betoning, verlichting, enz., die door deze verbeteringen en uitbreidingen werden veroorzaakt. Volgens het nieuwe verdrag neemt Nederland op zich, op eigen kosten het Nederlandsche gedeelte der rivier en de bevaarbaarheid daarvan met geulen, kunstwerken, enz. in den tegenwoordigen staat te houden. Niet slechts beteekent dit voor Nederland 'een aanzienlijk verlies aan inkomsten, omdat België de zoeven genoemde kosten niet meer zal hebben te betalen, doch het neemt daarbij tevens een verplichting op zich, waarvan de gevolgen niet zijn te overzien. Bij het grillige karakter van het vaarwater der Schelde is niet te voorspellen, of in de toekomst dit vaarwater niet zoodanige veranderingen zal ondergaan, dat slechts door zeer kostbare werken de bevaarbaarheid in den tegenwoordigen omvang gehandhaafd kan worden en of misschien niet, zelfs ondanks groote uitgaven, die handhaving geheel onmogelijk zal blijken.

b. Nederland zal voor werken, die van Belgische zijde noodig mochten worden geacht en die verband houden met eventueel verhoogde eischen der scheepvaart, bijvoorbeeld met betrekking tot den diepgang der schepen, zijn medewerking verleenen, terwijl de beide staten zich nader zullen verstaan over ieders aandeel in de kosten van zulke werken.

Een commissie, bestaande uit een gelijk aantal Belgische en Nederlandsche leden met een voorzitter zonder beslissende stem, is het lichaam, dat in eerste instantie besluit, welke werken zullen worden uitgevoerd. De aard der procedure brengt mee, dat moeilijk denkbaar is, dat werken, die door België wenschelijk worden geacht, achterwege blijven en tevens valt aan te nemen, dat die werken gedeel-

telijk voor rekening komen van ons land. Artikel 4 par. 8 bepaalt namelijk niet dat de beide staten zich zullen verstaan, of elk hunner een gedeelte der kosten heeft te dragen, doch welk aandeel elke staat te dragen heeft. Het ligt voor de hand, dat Nederland geen moeilijkheden in den weg legt, wanneer België den toegang tot zijn havens in goeden staat wenscht te houden, aan welk beginsel het zich sedert de verdragen van 1839 steeds heeft gehouden, doch van Nederland kan niet worden verlangd, dat het onberekenbare verplichtingen op zich neemt en groote sommen besteedt ten bate van een buitenlandsche haven, zonder daarvoor eenig overeenkomstig voordeel in ruil te ontvangen. Zelfs is eerder het tegendeel het geval, want niet slechts wordt de haven van Antwerpen op kosten der Nederlandsche gemeenschap bevoorreed, doch eenige onzer Nederlandsche havens zullen ten bate van Antwerpen, ook reeds op het gebied van het Schelde-regiem, van verschillende bepalingen van het verdrag te lijden hebben. Wij hebben daarbij het oog op:

c. de bepalingen omtrent het bedrag der loodsgelden op de Schelde naar en van Antwerpen, waarover het verdrag voorschrijft, dat zij niet hooger mogen zijn dan uit of naar zee naar en van Rotterdam. Niet slechts is deze bepaling onverdedigbaar, omdat de afstand van Antwerpen naar zee veel langer is dan van Rotterdam naar zee, doch bovendien verbiedt het verdrag niet, dat Antwerpen goedkoop wordt bediend dan Rotterdam. De bepaling is dus eenzijdig nadeelig voor Rotterdam. Reeds zijn de Belgische loodsgelden lager dan die naar Rotterdam, omdat zij worden geïnd in een verouderd tarief in franken, dat niet in overeenstemming met de daling van den frankenkoers is verhoogd. Ook mag nog de aandacht worden gevestigd op het feit, dat door deze bepalingen omtrent het loodsgeld een buitenlandsche mogendheid zeggenschap verkrijgt over de loodsgelden naar Rotterdam op een geheel Nederlandschen waterweg, wat uit staatkundig oogpunt bezwaarlijk instemming kan verwekken.

d. Nadeelen spruiten uit het verdrag bepaaldelijk nog voort voor de Nederlandsche haven Terneuzen, welke vooruitzichten voor de toekomst ten gevolge van het verdrag zeer weinig hoopvol worden. Vóór den oorlog behoorde met de Belgische havens ook Terneuzen tot de havens, waarheen voor uitvoergoederen de uitzonderingstarieven der Belgische spoorwegen golden. Na den oorlog is bij hernieuwde invoering der uitzonderingstarieven Terneuzen niet weder opgenomen op de lijst der havens, waarheen zij worden toegepast. Daardoor werd Terneuzen bij de aanzienlijke reductie tegenover de gewone tarieven, welke die uitzonderingstarieven bevatten en die in vele gevallen tot 50 pCt. beloopt, reeds in een zeer ongunstige positie geplaatst en concurrentie met de Belgische havens is onmogelijk. Tegenover de vele voordeelen op het gebied van waterwegen, welke het verdrag aan de Belgische havens verschafft, ware toch een overeenkomstige Belgische concessie ten gunste van Terneuzen met betrekking tot de Spoorwegen op haar plaats geweest. Speciale uitzonderingstarieven voor Terneuzen met geringere reductie dan de voor Belgische havens geldende, zouden voor Terneuzen geen waarde hebben. Slechts met gelijkstelling zooals vroeger zou een nuttig effect te bereiken zijn. Speciaal valt de ongunstige behandeling van Terneuzen in het oog, omdat voor Gent wel degelijk voordeelen in het verdrag bedongen zijn. Voor het kanaal Gent-Terneuzen wordt namelijk een dergelijk regiem vastgesteld als voor de Schelde, met dit verschil echter, dat reeds dadelijk wordt vastgelegd, dat Nederland een zesde gedeelte heeft te betalen van verbeteringen op het Nederlandsche deel van dit kanaal. Dat zulke verbeteringen zullen plaats vinden volgt reeds uit de verdragsbepaling, dat het kanaal te allen tijde moet beantwoorden aan de toenemende behoeften der scheepvaart. Waar is hiervan de grens? Ook hier dus weder verbetering der positie van een buitenlandsche haven, gedeeltelijk op kosten der Nederlandsche gemeenschap.

e. Evenals bij het onder c. genoemde punt voert de bepaling omtrent het politietoezicht op de Schelde ons weder op niet uitsluitend economisch gebied. Van het voorschrift, dat de Nederlandsche autoriteiten, zoo rechterlijke als administratieve, zich, wat de naar Antwerpen doorgaande scheepvaart betreft, van alle inmenging hebben te onthouden, zal voor de Nederlandsche scheepvaart, evenals, wat kunstwerken en anderen eigendom betreft, voor den Nederlandschen staat, het gevolg zijn, dat de veroorzakers van schaden, welke op wateren in ons eigen Nederlandsch gebied worden toegebracht, niet te achterhalen zijn. Indien niet kan worden gezegd, dat hiermede inbreuk wordt gemaakt op de soevereiniteitsrechten van den Nederlandschen staat, dan staat toch zeker vast, dat door dit voorschrift die staat een algemeen erkend recht van zijn bur-

gers prijsgeeft, waardoor hun zeer groote verliezen zullen worden toegebracht.

f. Ten slotte willen wij, met betrekking tot het nieuwe Schelderegim, dat het verdrag bevat, nog wijzen op het gevaar, dat daarin ligt als precedent voor het niet ondenkbare geval, dat bijvoorbeeld Duitschland een of meer zijner Rijnhavens in hoogere mate dan tot nog toe het geval is, tot zeehaven wenscht te maken. Ondenkbaar is dit voorbeeld reeds daarom niet, omdat omtrent Keulen dergelijke toekomstplannen reeds lang bestaan. Zoude dan Duitschland niet het recht hebben om op voorbeeld van het nieuwe Nederlandsch-Belgische verdrag een dergelijk regiem te eischen voor den Rijn a's nu voor de Schelde staat te worden vastgesteld? En moet dan Nederland zich weder groote opofferingen getroosten om een buitenlandsche haven ter wille te zijn en tot ontwikkeling te helpen brengen, ten koste van zijn eigen havens en dus van zijn eigen volkswelvaart?

En dat de verbetering van de Schelde, verhooging der capaciteit van het kanaal Gent-Terneuzen en de regeling der loodsgelden, zooals het verdrag die voor de Schelde bevat, deze strekking hebben, behoeft nauwelijks betoog. Zij worden van Belgische zijde alle verlangd met als doel verbetering der concurrentie-mogelijkheid van Antwerpen en Gent, en toename van het verkeer op die havens. Zulk een toename kan grootendeels slechts geschieden ten koste van de Nederlandsche havens. Reeds nu ondervinden deze in hooge mate de mededinging van Antwerpen, welke haven gesteund wordt, niet slechts door de lage uitzonderingstarieven der Belgische spoorwegen en een aantal Duitse uitzonderingstarieven, die wel de Belgische doch niet de Nederlandsche havens ten goede komen, doch bovendien door verschillende maatregelen der Belgische en Fransche regeeringen, zooals vrij slepen naar en van Dordrecht voor het verkeer met Elzas-Lotharingen, de vrijstelling van de Fransche surtaxes d'entrepôt et d'origine enz.

Verder bevat echter het verdrag nog een aantal bepalingen, die evenzeer afbreuk zullen doen aan het scheepvaartverkeer der Nederlandsche havens, de Belgische havens zullen bevoorreed en zeer duidelijk met dat doel zijn opgesteld. In dit verband maken wij het Hoofdbestuur opmerkzaam op de volgende punten:

g. in de eerste plaats verdienen de bepalingen de aandacht, die verbetering ten doel hebben van de Westelijke verbinding van Antwerpen met den Rijn. De kanalen door Walcheren en Zuid-Beveland zijn indertijd ter voldoening aan de bestaande verdragsbepalingen aangelegd, toen door de afdamming der bestaande wateren de verbinding tusschen Schelde en de Noordelijker gelegen wateren verloren zou gaan. Aan Belgische eischen tot vergrooing der capaciteit van het kanaal door Zuid-Beveland en zijn sluiten is van Nederlandsche zijde steeds voldaan, ook nog toen daardoor de capaciteit van dien waterweg veel beter werd dan de vroegere natuurlijke verbindingen ooit zouden hebben bezeten: Art. 4 par. 12 van het verdrag bepaalt nu, dat Nederland op een simpel verzoek van België heeft toe te stemmen in verruiming der beide kanalen; ook dus van het kanaal door Walcheren, welks belang voor de Antwerpsche scheepvaart reeds lang verdwenen is. Verzet tegen Belgische eischen op het punt dezer verruiming is uitgesloten en Art. 4 par. 12 geeft dus practisch aan België het recht, zulk een verruiming te bevelen, zonder aan de mate der verruiming eenige grens te stellen. Slechts over de plannen, volgens welke de door België voor te schrijven verruiming zal worden uitgevoerd, zullen de beide staten zich hebben te verstaan, alsmede over ieders aandeel in de kosten. Hieruit blijkt dus weder, dat België zijn haven Antwerpen wenscht te maken tot een volledige Rijnhaven, wat zij niet is, op dezelfde schaal niet slechts als Amsterdam, doch ook als Rotterdam. Dit is zijn goed recht, doch wij zien niet in, waarom Nederland verplicht moet worden daarbij behulpzaam te zijn, zijn technische administratie en ambtenaren beschikbaar moet stellen en zijn geld moet offeren in plaats van deze krachten zooveel mogelijk in eerlijke concurrentie met de naburhavens in te spannen ten voordeele van zijn eigen havens. Nog sterker geldt dit alles voor den inhoud van Art. 6, par. 1, die België het recht geeft een kanaal te graven op Nederlandsch gebied van het havengebied van Antwerpen naar het Hollandsch Diep bij Moerdijk. Art. 6 par. 3 bepaalt, dat dit een kanaal moet zijn met zoo weinig mogelijk sluisen en zoo breed, dat te allen tijde over de geheele lengte drie rijnschepen van de grootste tonnenmaat of sleeptreinen langs elkander kunnen varen. Die eischen van capaciteit zijn niet gering en een aanzienlijke oppervlakte aan Nederlandschen grond zal voor dit doel moeten worden opgeofferd. Weder zal een commissie worden aangewezen met Nederlandsche deskundigen om de plannen op te ma-

ken en weder zal dus van Nederlandsche technische kennis worden gebruik gemaakt om dit uitsluitend in strijd met de belangen der Nederlandsche volkswelvaart bedoelde kanaal tot stand te brengen. Temeer is dat het geval, omdat het op Nederlandsch gebied liggende deel van dit kanaal door Nederland moet worden uitgevoerd. Het vreemdst en ongerijmdst van alle bepalingen omtrent dit kanaal is echter wel, dat Nederland daarvoor een gedeelte der kosten van aanleg, verbetering, onderhoud en bediening moet betalen. Art. 6 par. 5 en 6 schrijven n.l. voor, dat beide landen zich over ieders aandeel in die kosten hebben te verstaan. Als dat niet gelukt, beslist, evenals in andere dergelijke gevallen, een scheidsrecht. Zeer sterk zijn wij dan ook getroffen door het ongerijmd van de Nederlandsche concessie ten opzichte van dit kanaal naar den Moerdijk. Zij brengt aan België de volmagt van zijn plan tot gelijkstelling van Antwerpen met Rotterdam als Rijnhaven. Antwerpen komt met zulk een aan zeer hoge eischen voldoende kanaal in betere positie ten opzichte van het Rijnverkeer dan Amsterdam en dat alles zal moeten geschieden met Nederlandsche werkkraft en gedeeltelijk met Nederlandsch geld! Het is ons onbegrijpelijk, dat de Minister in zijn Memorie van Toelichting en andere verdedigers van het verdrag met enkele nietszeggende woorden dit kanaal voorbijgaan, en zelfs met een onverschillig gebaar beweren, dat van uitvoering dezer werken voorloopig toch niets komt. Neen, zoolang België ook maar eenige financiële kracht bezit zal het dit kanaalplan willen verwezenlijken, dat aan Antwerpen een nooit voorzien gemakkelijke gelegenheid biedt om aan zijn concurrent Rotterdam en aan Amsterdam een slag toe te brengen, waarvan deze havens niet gemakkelijk zullen bekomen.

Hoe kan een onafhankelijke staat zich bij vrijwillig gesloten verdrag verbinden tot het verrichten van zulken arbeid, die recht tegen zijn eigen belangen ingaat! Men zou meenen, dat zoo iets slechts mogelijk ware, wanneer die staat daartoe met harde hand werd gedwongen. Voordeelen voor Rotterdam zijn van het kanaal Antwerpen-Moerdijk niet te verwachten, want het zal Rotterdam niet de gelegenheid bieden om Antwerpen een gedeelte van zijn vervoer afhandig te maken. Uitvoergoederen, die langs de Belgische Spoorwegen worden aangevoerd, zullen niet langs dit kanaal, hoe goed en goedkoop het ook moge zijn, naar Rotterdam worden doorgezonden, omdat dan voor die goederen de Belgische uitzonderingstarieven niet meer gelden. En voor het Rijnverkeer zal het onvermijdelijke gevolg een vermindering zijn van het aandeel, dat de Nederlandsche havens daarvan tot zich trekken omdat het kanaal de verbinding van den Rijn met Antwerpen verbetert. De vaart van den Rijn naar Antwerpen zal niet slechts korter worden en daardoor goedkoper, doch hetzelfde gevolg kan bovendien worden verwacht van de omstandigheid, dat de vaart veel veiliger zal zijn dan over de Zeeuwsche stroomen en het kanaal direct uitmondt in het Antwerpsche havengebied met geheele vermindering van de Schelde. Wij achten het kanaal naar den Moerdijk een der grootste gevaren voor de Nederlandsche volkswelvaart, die het verdrag bevat.

h. Het verdrag bevat verschillende bepalingen omtrent kanalen in en nabij Limburg. In de eerste plaats stemt Nederland er in art. 6 par. 2 in toe, „dat op Nederlandsch grondgebied een waterweg Rijn-Maas-Schelde wordt gemaakt, uitgaande van den Rijn ter hoogte van Ruhrort en uitkomende te Antwerpen.“ Dit is het Rijn-Schelde kanaal, voorkomende in art. 361 van het tractaat van Versailles. Toen Nederland diende toe te treden tot eenige artikelen van dit tractaat, waarbij art. 361, hebben de Nederlandsche vertegenwoordigers te Parijs terecht ingezien, welke nadeelige gevolgen voor de Nederlandsche havens zulk een kanaal zou kunnen hebben, en het was van hen zeer goed gezien in het protocol, dat die toetreding regelde, een bepaling te doen opnemen, volgens welke uit de goedkeuring door Nederland van art. 361 niet volgde, dat ons land zijn toestemming gaf tot den aanleg van het op Nederlandsch gebied geprojecteerde gedeelte van het Rijn-Schelde-kanaal. Te Rotterdam, waar men van dit kanaal bevoordeeling van Antwerpen verwachtte ten koste van onze haven, heeft men indertijd die omzichtigheid zeer gewaardeerd en het treft ons nu te smartelijker, dat het nieuwe Nederlandsch-Belgische verdrag de toestemming tot het graven van dit kanaal op Nederlandsch gebied bevat. Het beroep van den Minister van Buitenlandsche Zaken op een vroegere bereidverklaring daartoe door Minister Regout in 1912 gaat niet op, omdat die bereidverklaring aan België aangeboden werd als tegenprestatie voor de van België verlangde toestemming tot kanalisatie van de Maas, waar deze grensrivier is. België stelde voor die toestemming toen echter zoo hoge eischen, dat Nederland besloot tot aanleg

van een lateraal kanaal, geheel op Nederlandsch gebied. Daarmede verviel natuurlijk ook de als tegenprestatie tegenover de toestemming tot Maaskanalisisatie bedoelde bereidverklaring van Minister Regout. Van het inlossen eener belofte van 1912 is dus geen sprake. Het Rijn-Schelde-kanaal is bedoeld als middel om een grooter gedeelte van het Rijnverkeer naar Antwerpen te trekken ten koste van de Nederlandsche havens, en door zijn aanleg zou ook zeker dat doel worden bereikt. Ook omtrent dit kanaal wordt beweerd, dat het tot den aanleg daarvan waarschijnlijk nooit zal komen. Wij ontkennen niet, dat voor dit vermoeden hier misschien meer te zeggen valt dan ten opzichte van het kanaal Antwerpen-Moerdijk.

i. Evenals de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel in 1924 deed op haar algemeene vergadering te Maastricht, hebben verschillende Nederlandsche Kamers van Koophandel en andere lichamen de laatste jaren aangedrongen op spoedige voltooiing der waterwegen, die Limburg een goede verbinding te water zullen bezorgen met het overige Nederland, de ontwikkelingsmogelijkheden dier provincie zullen vermeerderen en tot haar recht doen komen, de Nederlandsche havens ten voordeel strekken en de Nederlandsche volkswelvaart bevorderen. Op die gronden en uit nationale overwegingen betreffende de wenschelijkheid van nauweren samenhang van Limburg met Noordelijker Nederland, is algemeen de noodzakelijkheid van die voltooiing bepleit. Reeds is een gedeelte der uit te voeren werken ten koste van groote geldsommen gereed gekomen en voor den aanleg van het lateraal kanaal langs de Maas zijn de voorbereidende maatregelen genomen. Het heeft ons zeer verbaasd in het nieuwe Nederlandsch-Belgische verdrag een aantal bepalingen en concessies aan België te vinden, die een groot gedeelte der voordeelen, welke de aanleg dezer waterwegen met zich zou brengen, voor Nederland weder verloren doen gaan, nog vóór zij tot ontwikkeling gekomen zijn. De bedoelde bepalingen van het verdrag zijn te vinden in Art. 6 par. 2, Art. 7 par. 2 en 3. Daarin wordt overeengekomen, dat:

- 1o. in het op Nederlandsch gebied liggende gedeelte van het Rijn-Schelde kanaal een verbinding voor de scheepvaart zal worden gemaakt met de Maas;
- 2o. het kanaal Luik-Maastricht zal worden vergroot op voldoende capaciteit voor schepen van 1000 ton;
- 3o. in dezelfde mate zal worden vergroot het gedeelte van de Zuid-Willemsvaart tusschen Maastricht en het beginpunt van het verbindingskanaal tusschen Maas en Schelde bij Bocholt;
- 4o. België er in toestemt, dat een kanaal van diezelfde capaciteit wordt gegraven uit de Zuid-Willemsvaart tusschen Neeroeteren en Bocholt, naar de gekanaliseerde Maas bij Maasbracht.

Eenige dier kanalen zullen eventueel geschikt worden gemaakt voor schepen van meer dan 1000 ton.

Deze verschillende kanalenplannen beteekenen, dat Antwerpen door groote waterwegen op drie plaatsen verbonden zal worden met het Nederlandsche lateraal kanaal langs de Maas, of met de gekanaliseerde Maas, waar deze geen grensrivier is, namelijk bij Maastricht, Venlo en Maasbracht. Het verdrag bepaalt (Art. 7 par. 6), dat al deze werken zoo spoedig mogelijk moeten worden uitgevoerd en al mag dat misschien voor het Rijn-Schelde kanaal en dus voor de verbinding te Venlo nog geen spoedige uitvoering met zich brengen, er bestaat geen reden om aan te nemen, dat de kanalen naar Maastricht en Maasbracht niet spoedig werkelijkheid zullen zijn. Zelfs valt te verwachten, dat België daarmede spoed zal willen betrachten, want deze beide verbindingen bieden Antwerpen de gelegenheid om het vervoer, dat zich van het Nederlandsche lateraal kanaal en de gekanaliseerde Maas zal bedienen, naar Antwerpen af te leiden. De redeneering, dat kanalen toch niet kunnen concurreeren met onze open rivieren, gaat reeds lang niet meer op, sedert de techniek van den kanalenbouw zoo groote vorderingen heeft gemaakt, dat op kanalen de scheepvaart weinig nadeelen of vertraging ondervindt, die haar op de open rivier bespaard zouden blijven. Bovendien zal de Nieuwe Nederlandsche waterweg van Limburg naar zee slechts gedeeltelijk de open rivier volgen, want tot dien weg zullen het lateraal kanaal en het kanaal van Grave naar de Waal behooren. Het afleiden naar Antwerpen van het verkeer van dien waterweg zal België te gemakkelijker vallen, omdat art. 6 par. 7 weliswaar voorschrijft, dat op alle in dat artikel genoemde waterwegen, evenals op alle verbindingen tusschen de Schelde en het Rijnnet (en het zal wel de bedoeling zijn, dat daarbij alle kanalen van art. 7 behooren), de scheepvaart aan geen enkelen aard van tol of heffingen onderhevig zal zijn en in alle voordeelen deelen, die zij geniet op het Rijnnet, doch daarin wordt allerminst aan België

het recht ontzegt om op de kanalen, die Antwerpen met de Limburgsche waterwegen verbinden, bijzondere voordeelen aan de scheepvaart, of bijv. alleen aan de Belgische scheepvaart, toe te staan. Men denke slechts aan het middel van het vrije slepen, dat België nu reeds tusschen Antwerpen en Dordrecht toepast. Het zal voor België niet moeilijk zijn, de Nederlandsche pogingen, om Limburg door middel van kostbare waterwegen weder tot het achterland der Nederlandsche havens te maken, grootendeels te verwijderen en door middel van de verbindingen bij Maastricht en Maasbracht ook een groot gedeelte der voordeelen tot zich te trekken, die anders voor Nederland zouden voortspuiten uit de verkeerstoename, die verdere industriele ontwikkeling van Limburg, teweeg gebracht door onze Limburgsche waterwegen, met zich zou brengen. Zoo zou voor ons land het voordeel dier Limburgsche waterwegen, nog vóór zij gereed zijn, reeds weder aan België worden prijsgegeven en blijven slechts de kosten voor onze rekening. Het eenige in het verdrag voorkomende voordeel voor Nederland, dat de Belgische oud-minister Franck in een voordracht op 3 Juni te Den Haag aan zijn Nederlandsche toehoorders kon voorhouden, was de verbinding langs een 1000 tons-kanaal van het lateraal kanaal naar Luik. Dit argument voor de aanvaarding door Nederland van het nieuwe verdrag houdt echter geen steek. Zulk een verbinding belooft niet alleen voordelig te zijn voor Nederland, doch vooral voor het industriegebied van Luik. Men heeft daar reeds lang aangedrongen op een goede verbinding te water met Antwerpen. Op technische gronden was die verbinding over Belgisch gebied zeer bezwaarlijk en het Nederlandsche lateraal kanaal bood nu voor Luik een welkome gelegenheid ter verkrijging van een zeer goeden waterweg naar zee. Van Nederlandsche zijde verwachtte men, dat een deel van dat verkeer zich naar de Nederlandsche havens zou richten. Reeds is in het gebied van Luik en verder Zuidelijk een begin gemaakt met verbetering der kanaalverbinding naar het Noorden en er bestonden reeds geruimen tijd plannen om die kanalen te brengen op voldoende capaciteit voor schepen van 1000 ton, zoodra het Limburgsche kanalenplan gereed zou zijn. Wat doet nu echter het nieuwe verdrag? Het ontnemt aan Nederland het voordeel dier betere verbinding met Luik, waarop Dr. Franck doelde, want het verschaft niet aan de Nederlandsche havens de verbinding met Luik, doch het brengt Luik langs 1000 tons-kanalen de verbinding met Antwerpen. Niet over Belgisch gebied, want daar was de verbinding te bezwaarlijk, doch gedeeltelijk over Nederlandsch gebied en daar dan nog uit te voeren en gedeeltelijk te betalen door Nederland. Het verdrag doet het voorkomen, alsof het voor Nederland zeer gewenscht zou zijn, dat de Zuid-Willemsvaart van Smeermaas tot Bocholt zou worden vergroot en vooral, dat een 1000 tons-kanaal wordt gegraven van Bocholt naar Maasbracht. Men leest ten minste, dat België daarin toestemt. Zoodra de Limburgsche waterwegen gereed zijn, is echter het Nederlandsche belang bij verbetering van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart op Belgisch gebied verdwenen. Juist het feit, dat de Zuid-Willemsvaart onvoldoende was, is een der redenen geweest voor het besluit tot uitvoering der Limburgsche waterwegen. Van de verbetering van de Zuid-Willemsvaart op Nederlandsch gebied kan natuurlijk niet worden gezegd, dat zij voor ons land niet meer van belang zal zijn. Daarin wordt dan ook reeds voorzien door den bijna voleindigden aanleg van het kanaal Wessem-Nederweert met verdere verbetering van den vaarweg door Noord-Brabant. Het is zeer juist gezien van België om nu snel, vóór het te laat is en de kans voor Antwerpen, om het verkeer van de Limburgsche waterwegen tot zich te trekken, verkeken, een aantal kanalen met behulp en gedeeltelijk op kosten van Nederland te doen graven, die voor Nederland de voordeelen, welke het zich van zijn nieuwe waterwegen voorstelde, verloren doen gaan.

Wij meenen hiermede de voornaamste bezwaren, die men te Rotterdam tegen het nieuwe Nederlandsch-Belgische verdrag gevoelt, te hebben opgesomd en nader beschreven. Het is ons niet gelukt in het verdrag een enkel economisch voordeel voor Nederland te ontdekken, doch slechts een groot aantal belangrijke nadeelen, die aan onze volkswelvaart slechts aanzienlijke verliezen kunnen berokkenen. In cijfers laten die verliezen zich bezwaarlijk uitdrukken, doch wij meenen, dat cijfers hier ook niet noodig zijn om den omvang der te verwachten nadeelen duidelijk te maken. Indien het Hoofdbestuur dat wenscht, zijn wij tot verdere bespreking of nadere behandeling van details gaarne bereid.

BOEKAANKONDIGING.

Tarief van invoerrechten, Wet van 20 December 1924, Staatsblad No. 568, met vermelding van de daarop betrekking hebbende Koninklijke Besluiten enz., bewerkt door J. H. A. M. van Bosveld Heinsius, oud-ontvanger der invoerrechten en accijnzen te Arnhem. 2de gedeelte. Deventer A. E. Kluwer.

Supplement I, bevattende aanvullingen en wijzigingen van het in Februari verschenen eerste gedeelte.

In No. 478 (25 Febr. 1925) mocht ik het eerste gedeelte van dit werk bespreken. Met prijzenswaardigen spoed heeft de heer Heinsius, onmiddellijk bijna na het verschijnen van het Koninklijk Besluit, dat de artikelen — „de vlek op de wet” volgens den Minister — aanwees, die krachtens Art. 43 der Wet in de toekomst met 5 pCt. belast zullen blijven, zijn tweede gedeelte doen verschijnen.

Bij de bespreking van het eerste gedeelte van dit werk wees ik erop, dat het verschijnen van dat deel, toen reeds, vóór de publicatie der uitvoerings-K. B.'s en Resoluties, speciaal vóór de vaststelling van den Algemeenen maatregel van Bestuur, gegrond op art. 43 der Wet, zijn bezwaren had. Immers het al of niet belast zijn van verschillende goederen kon toen nog niet worden beoordeeld, omdat pas die Algemeene maatregel van Bestuur daarover uitsluitel zou kunnen geven.

De gesplitste behandeling zou — tenzij door de wijze van bewerking van het tweede deel, dit euvel werd weggenomen — ten gevolge hebben, dat men door inzage der alphabetische lijst, die voor den doorsnee-raadpleger het voornaamste onderdeel van het boek is, niet afdoende werd ingelicht. Daarnaast zou steeds raadpleging van een — ook dáárvoor in te richten — alphabetische lijst omtrent de in art. 43 K. B. genoemde goederen noodig blijven.

De noodzakelijkheid van het formeeren van een dergelijke lijst, ook voor de artikelen genoemd in dat K. B., is bevestigd bij het verschijnen daarvan.

In plaats van een simpele lijst van goederen, die voortaan met 5 pCt. belast zullen zijn, geeft dit K. B. toch opnieuw in verschillende posten bijzonderheden, onderverdelingen, uitzonderingen en uitzonderingen op de uitzonderingen aan, welke nauwkeurige bestudeering noodzakelijk maken. Ook dit K. B. is niet een alphabetische of systematische lijst, die goederen opsomt met vermelding van het feit, dat zij voortaan (met 5 pCt.) belast zullen zijn.

Het vermeldt ook *algemeene* posten met uitzonderingen daarop, uitzonderingen o.a. van artikelen, omtrent welker onbelastbaarheid volgens het oude Tarief bij hen die gewoon waren dit te raadplegen geen twijfel bestond.

Dit systeem is ongetwijfeld gevolgd, om raadpleging van het *oude* Tarief eens en vooral onnoodig te maken, om de ambtenaren niet te noodzaken, naast het nieuwe Tarief, óók nog het vervallen oude te raadplegen. Maar in elk geval eischt dit stelsel in de practijk evenzeer een zoo uitgebreid mogelijke alphabetische lijst, die van elk artikel direct aangeeft, hoe het belast zal zijn als het *eigenlijke* nieuwe Tarief. De schrijver vervaardigde er dan ook een.

En op gelukkige wijze zijn schrijver en uitgevers er daarbij in geslaagd, het in mijn eerste bespreking gesignaleerde verwachte euvel te voorkomen.

Gratis is thans bijgevoegd een *overdruk* van het alphabetisch register, door den schrijver van de artikelen-K. B.-art. 43 vervaardigd. Deze overdruk is in zoodanigen vorm gegeven, dat deze, in strookjes geknipt, op de aangegeven plaatsen in het doorschoten exemplaar van het eerste gedeelte kan worden geplakt.

Evenmin als ten opzichte van het bij de Wet vastgestelde Tarief, kwam het doenlijk voor, in het Alpha-

betisch Register bij alle in het K. B. genoemde artikelen aan te geven of deze aan invoerrecht zijn te onderwerpen of wel vrij van invoerrecht kunnen worden toegelaten. Daartoe had toch bij *elk* der artikelen, voorkomende in de posten I, V, VIII en IX, een of meer der opgesomde uitzonderingsgevallen — het zijn er 7, van meerendeels ingewikkelde structuur — vermeld moeten worden.

Op korter wijze gaf de heer Heinsius dit aan, door die gevallen met A tot F te nummeren en in het alfabetisch register op deze bepalingen de aandacht te vestigen door de verwijzingen: *met A, tenzij B*, enz.

Het bijgevoegde *supplement* bevat aanvullingen en wijzigingen van het in Februari verschenen eerste gedeelte. Daarin vindt men verwijzingen naar de verschenen Instructies en Besluiten, welke zelf in het tweede gedeelte zijn opgenomen en wijzigingen, door de totstandkoming van het K. B.-art. 43 teweeggebracht.

Zoo is thans de nieuwe Tariefwet-Heinsius compleet. Zij zal, meenen wij, aan haar doel beantwoorden. „De” vraagbaak, zooals onder de oude wet, zal zij echter niet meer kunnen zijn. Van deze nieuwe Tariefwet is immers sindsdien de aangekondigde Rijksuitgave verschenen, die een op buitengewoon volledige en — voor bijwerking — praktische wijze ingerichte alfabetische lijst bevat, aan welke — gedragen door de autoriteit der ontwerpers van de Wet —

behoudens latere beslissing in anderen zin door de Directeurs of de Tariefcommissie — beslissende kracht zal en kan worden toegekend.

De heer Heinsius belooft bij de bewerking van het eerstvolgend supplement en den eerstvolgenden herdruk te overwegen, in hoeverre inlichtingen aan de officieele uitgave kunnen worden ontleend. Dit zal echter — wat de lijst zelf betreft — niet de voorkeur aan het werk van den heer Heinsius kunnen doen geven.

Er zijn echter twee redenen, welke die voorkeur in ander opzicht wèl wettigen.

De eerste is, dat de Rijksuitgave voor den handel tegen *f* 21 ter beschikking wordt gesteld; de Tariefwet Heinsius is veel billijker (het 2de gedeelte kost ingenaaid *f* 2,85, gebonden en doorschoten *f* 4,60).

De tweede is, dat de Rijksuitgave zich wat de teksten betreft, bepaalt tot het afdrukken, in volgorde, van de Wet en de verschillende besluiten en instructies, de bewerking van Heinsius heeft niet alleen „de wet op de wet” aangeteekend, doch verwijst bij de wet en de toepasselijke plaatsen in de Algemeene maatregelen van bestuur, c.q. de instructies, bovendien naar de Kamerstukken en de vakliteratuur. Een op die wijze bijgewerkte uitgave zal men, hoe verder men afkomt van het tijdstip van de invoering der Wet, moeilijker kunnen ontberen.

VAN DER POEL.

Enschede.

HANDELSBEWEGING OVER DE MAAND JUNI 1925
(Ontleend aan de Statistiek van den In-, Uit- en Doorvoer).

Groepen	Invoer		Uitvoer		Saldo Invoer		Saldo Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden	K.G.	Gulden
I Levende dieren ..	820.331	475.475	1.053.528	854.728	—	—	233.197	379.253
II Voedingsmiddelen voor menschen en dranken:								
a) onbewerkte en halfbewerkte ..	220.079.881	42.216.521	93.167.730	27.475.985	126.912.151	14.740.536	—	—
b) fabrikaten	66.714.930	12.366.296	79.577.244	33.328.656	—	—	12.862.314	20.962.360
III Onbewerkte en halfbew. stoffen:								
a) v. dierlijke herk.	9.004.971	7.201.409	4.001.234	2.501.857	5.003.737	4.699.552	—	—
b) „ plantaard. „	201.930.110	36.004.772	28.732.418	10.746.346	173.197.692	25.258.426	—	—
c) „ minerale „	1.189.602.829	23.525.630	1.481.795.628	6.782.294	707.807.201	16.743.336	—	—
IV Fabrikaten	263.344.934	61.392.511	1.205.83.921	242.475.506	142.761.013	18.917.005	—	—
V Gouden en zilveren munt en muntmat.	126	34.891	18.545	24.242.792	—	—	18.419	24.207.901
VI Andere goederen ..	1.875.644	282.904	1.022.028	192.773	853.616	90.131	—	—
Totaal	1.953.373.756	183.500.409	809.952.276	148.600.937	1.143.421.480	34.899.472	—	—
Zonder gouden en zilveren munt en munt- materiaal (groep V) ..	1.953.373.630	183.465.518	809.933.731	124.358.145	1.143.439.899	59.107.373	—	—

1) Hieronder zijn niet begrepen de bunkerkolen voor Ned. schepen. 2) Hieronder is niet begrepen de bunkerolie voor Ned. schepen

OVERZICHT van de waarde van den In- en Uitvoer voor elke maand van het loopende jaar en de drie daaraan voorafgaande jaren, met uitzondering van gouden en zilveren munt en muntmateriaal, in guldens.

Maanden	Invoer				Uitvoer ¹⁾			
	1922	1923	1924	1925	1922	1923	1924	1925
Januari	152.495.668	173.045.849	177.506.065	210.617.177	86.106.447	91.487.819	116.522.007	139.999.961
Februari	152.353.594	162.189.535	185.223.674	196.852.738	84.204.248	94.601.855	125.465.290	136.322.825
Maart	180.328.763	165.440.620	186.545.160	203.821.859	112.879.875	106.977.347	131.906.705	146.276.635
April	167.451.702	169.639.064	189.679.735	193.677.184	92.729.841	97.005.415	136.430.618	144.319.877
Mei	194.080.257	160.129.701	218.738.134	198.318.216	108.423.679	104.128.702	135.517.501	150.490.303
Juni	150.899.735	159.533.444	188.746.940	183.465.518	100.680.880	97.860.255	110.783.833	124.358.145
Tot. Jan./Juni	997.609.719	989.978.213	1.146.439.708	1.186.752.692	585.024.970	592.061.393	756.625.954	841.767.746
Juli	163.863.700	157.464.022	198.162.017		104.572.575	95.693.919	134.417.411	
Augustus	178.807.927	150.975.066	174.016.738		99.442.892	107.933.082	137.772.584	
September	164.616.506	166.474.283	189.646.172		115.612.131	127.720.569	162.791.232	
October	186.643.442	192.923.258	218.062.389		112.003.008	125.848.400	173.486.508	
November	172.295.111	176.660.045	217.688.984		104.350.396	126.123.548	159.327.318	
December	163.762.355	174.750.818	219.516.025		100.225.239	127.839.691	136.235.459	
Totaal	2.027.598.760	2.009.225.705	2.363.532.033		1.221.231.211	1.303.220.602	1.660.656.466	

1) In den uitvoer zijn niet begrepen de bunkerkolen en de bunkerolie bestemd voor Nederlandsche schepen.

MAANDCIJFERS.
POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Mei 1925		Juni 1925	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o ..	108.529		109.552	
Ontv. stortingen	391.035	70.632.247	365.619	63.615.957
Uitbet. chèques..	98.199	39.006.218	101.061	36.349.067
Bijschrijvingen ..	912.149	355.521.340	862.987	316.916.751
waarvan in giro		284.028.199		253.774.232
Afschrijvingen ..	560.533	322.146.647	549.330	291.229.773
waarvan in giro		284.028.109		253.774.232
Gezamenlijk te-goed op ult ^o ..		322.967.452		348.631.933
Belegd		64.262.928		63.849.440

RIJKSPOSTSPAARBANK.

MEI	1923	1924	1925
Inlagen	f 9.198.495	f 10.096.030	f 9.739.876
Terugbetalingen ..	„ 10.877.694	„ 11.616.671	„ 11.290.911
Tegood der inleggers op ultimo	„ 293.281.590	„ 299.717.988	„ 302.790.669
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	„ 44.552.500	„ 45.589.150	„ 42.979.600
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	8.536	8.157	8.396
Aantal geheel afbetaald	9.388	8.017	9.197
Aantal in omloop op ultimo	1.937.430	1.957.842	1.971.823

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.
(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	1 Juni 1925	1 Juli 1925	1 Juli 1924
Aant. arbeiders bovengronds.	8.270	8.314	8.031
„ „ ondergronds.	21.669	21.973	21.620
Totaal	29.939	30.287	29.651
	Mei 1925	Juni 1925	Juni 1924
Netto productie in tonnen van 1000 KG.	537.455	526.575	469.074
waarvan kolenslik	18.175	20.464	23.598
Aantal normale werkdagen:			
Staatsmijnen	25	24	24
Oranje-Nassaumijnen	25	24	24
Overige mijnen	25	24	24

II. Bruinkolenmijnen.
(Bruinkoolmijn Carisborg.)

	1 Juni 1925	1 Juli 1925	1 Juli 1924
Aantal arbeiders	154	140	182
	Mei 1925	Juni 1925	Juni 1924
Netto-productie in tonnen ..	17.319	15.942	16.127
Aantal normale werkdagen	25	24	24

III. Zoutmijnen.
(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	1 Juni 1925	1 Juli 1925	1 Juli 1924
Aantal arbeiders	92	99	92
	Mei 1925	Juni 1925	Juni 1924
Afgeleverd:			
Geraff. zout	2.436	2.412	2.445
Industriezout	38	41	18
Afvalzout	150	197	223
Aantal normale werkdagen	25	25	24

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. (Disc. Wissels. 4 15 Jan. '25)	Zwits. Nat. Bk. 4 16 Juli '23
Bel. Binn. Eff. 4 15 Jan. '25	N. Bk. v. Denem. 7 17 Jan. '24
Bk. (Vrsch. in R.C. 5 15 Jan. '25)	Zweedsche Rbk 5 24 Juli '25
Javasche Bank .. 4 20 Oct. '24	Bank v. Noorw. 7 8 Mei '25
Bank van Engeland 5 5 Mrt. '25	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbk. 9 26 Feb. '25	slowakijë. ... 7 25 Mrt. '25
Bank v. Frankrijk 6 9 Juli '25	N. Bk. v. O'rijk. 10 24 Juli '25
Belgische Nat. Bnk. 5 22 Jan. '23	N. Bk. v. Hong. 9 28 Mei '25
Fed. Res. Bank N.Y. 3 26 Feb. '25	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Bank van Spanje .. 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 2

OPEN MARKT.

	1925				1924	1923	1914
	25 Juli	20-25 Juli	13-18 Juli	6-11 Juli	21-26 Juli	23-28 Juli	20-24 Juli
Amsterdam							
Partic. disc.	3	27/8-3	2 1/8-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4-7/8	3 1/8-1/4	3 1/8-3/16
Prolong.	2 1/4 2)	2 1/4-2 3/4	1 3/4-2 1/2	1 3/4-2	3-1/4	3-3/4	2 1/4-3/4
Londen							
Daggeld	3 1/4-3 3/4	3-1 1/2	3-3/4	3-4 1/4	2 1/2-4	1 1/2-2 1/2	1 3/4-2
Partic. disc.	4 3/16-1/4	4 1/16-3/4	4 3/16-7/16	4 3/16-9/16	3 5/8-13/16	3 1/8-1/4	2 1/4-3/4
Berlijn							
Daggeld ..	8-9 1/4	8-9 1/2	8-11	8 3/4-10 1/2	—	—	—
Partic. disc.	30-55 d...	7 7/8 2)	7 7/8	7 7/8	—	—	—
56-90 d...	7 7/8 2)	7 7/8	7 7/8	7 7/8	—	—	2 1/8-1/2
Warenwechsel.	9 1/8-1/4	9-1/4	9-1/8	9-9 1/8	—	—	—
New York 1)							
Call money	4-1/4	3 3/4-4	3 3/4-5 1/4	3 3/4-4 3/4	2-1/4	4 1/2-5 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 3/8	3 3/8	3 3/8	3 3/8	—	—	—

1) Call money-koers v. 24 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijd.
2) Noteering van 24 Juli.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York**)	Londen ¹⁾	Berlijn ¹⁾	Parijs ¹⁾	Brussel ¹⁾	Batavia ¹⁾
21 Juli 1925	2.49	12.09 3/4	59.24	11.76	11.55	100 1/2
22 „ 1925	2.48 7/8	12.09 3/4	59.21	11.75	11.52 1/2	100 1/2
23 „ 1925	2.49	12.10 1/2	59.26	11.72	11.50	100 1/2
24 „ 1925	2.49 1/8	12.10 3/8	59.27 1/2	11.76	11.53 1/2	100 1/2
25 „ 1925	—	—	—	—	—	100 1/2
27 „ 1925	2.49 9/16	12.09 3/8	59.20 1/2	11.77	11.52 1/2	100 1/2
Laagste d.w. 1)	2.48 9/16	12.09 3/8	59.21	11.72	11.50	100 1/2
Hoogste d.w. 1)	2.49 9/16	12.10 1/2	59.29 1/2	11.77	11.55	100 1/2
20 Juli 1925	2.49	12.10	59.26	11.73	11.52	100 1/2
13 „ 1925	2.49 9/16	12.13	59.40	11.74 1/2	11.61	100 1/2
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10	59.26	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Zwitserland ¹⁾	Weenen ¹⁾	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan ²⁾	Madrid ²⁾
21 Juli 1925	48.35	35.12 1/2	7.39	1.20	9.25	36.05
22 „ 1925	48.30	35.10	7.39	1.20	9.15	36.02 1/2
23 „ 1925	48.35	35.10	7.39	1.20	9.08	35.95
24 „ 1925	48.35	35.10	7.37 1/2	1.30	9.12	35.95
25 „ 1925	—	—	7.39	1.30	—	—
27 „ 1925	48.37 1/2	35.10	7.38	1.30	9.15	36.11 1/2
Laagste d.w. 1)	48.35	35.10	7.27	1.15	9.08	35.95
Hoogste d.w. 1)	48.37 1/2	35.12 1/2	7.42	1.35	9.25	36.11 1/2
20 Juli 1925	48.34	35.10	7.39	1.20	9.17 1/2	36.07 1/2
13 „ 1925	48.47 1/2	35.15	7.40	1.15	9.40	36.22 1/2
Muntpariteit	48.—	35.—	50.41	48.—	48.—	48.—

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

Data	Stockholm ¹⁾	Kopenhagen ¹⁾	Oslo ¹⁾	Hel-sing-fors ¹⁾	Buenos-Aires ¹⁾	Montreat ¹⁾
21 Juli 1925	67.02 1/2	54.12 1/2	45.65	6.28	100 1/2	2.48 3/4
22 „ 1925	67.05	54.10	44.17 1/2	6.27 1/2	100 1/2	2.49
23 „ 1925	66.95	54.70	45.40	6.27 1/2	100 1/2	2.49
24 „ 1925	66.95	55.10	45.40	6.27 1/2	100 1/2	2.49
25 „ 1925	—	—	—	6.27	100 1/2	2.49 1/8
27 „ 1925	66.97 1/2	56.85	45.75	6.27 1/2	100 1/2	2.49 1/8
Laagste d.w. 1)	66.95	54.10	44.17 1/2	6.25	100 1/4	2.48 3/4
Hoogste d.w. 1)	67.05	56.85	45.75	6.30	100 1/8	2.49 1/8
20 Juli 1925	67.02	53.25	44.15	6.28	100 1/8	2.49
13 „ 1925	67.05	51.20	43.90	6.28	101	2.49 1/4
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	105	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
21 Juli 1925	4,86 ¹ / ₈	4,73	23,80	40,17
22 „ 1925	4,86 ¹ / ₈	4,71	23,80	40,17
23 „ 1925	4,86 ¹ / ₈	4,70	23,80	40,16
24 „ 1925	4,85 ¹ / ₂	4,71	23,80	40,13
25 „ 1925	4,85 ¹ / ₈	4,72	23,80	40,14
27 „ 1925	4,85 ³ / ₈	4,73	23,80	40,17
14 Juli 1925	4,86 ¹ / ₈	4,69	23,80	40,07
Muntpariteit	4,8667	19,30	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Londen	Noteerings-eenheden	11 Juli 1925	18 Juli 1925	20/25 Juli '25 Laagste/hoogste	25 Juli 1925
Alexandrië	Piast. p. £	97 ¹⁵ / ₃₂	97 ¹⁵ / ₃₂	97 ⁹ / ₁₆	97 ¹⁵ / ₃₂
*Bangkok	Sh. p. tical	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈	1/10 ¹ / ₈
B. Aires ¹⁾	d. p. \$	45 ⁹ / ₈	45 ⁹ / ₈	45 ³ / ₄	45 ⁹ / ₈
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 ¹ / ₈	1/6 ¹ / ₈	1/6 ³ / ₃₂	1/6 ⁵ / ₃₂
Constantin.	Piast. p. £	880	877 ¹ / ₂	865	870
Hongkong	Sh. p. \$	2/4 ³ / ₈	2/4 ³ / ₈	2/3 ⁷ / ₈	2/4 ⁹ / ₁₆
Lissabon ¹⁾	d. per Mil.	2 ¹ / ₂	2 ¹ / ₂	2 ¹⁵ / ₃₂	2 ¹ / ₂
Mexico	d. per \$	26	26	25	26
Montevideo ¹⁾	d. per \$	48 ³ / ₄	48 ³ / ₄	48 ¹ / ₂	49 ¹ / ₂
Montreal	\$ per £	4.86	4.86	4.84 ¹ / ₂	4.84 ³ / ₈
R.d.Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	5 ³ / ₈	5 ³ / ₈	5 ¹ / ₈	5 ¹ / ₈
Shanghai	Sh. p. tael	3/2 ⁹ / ₁₆	3/2 ³ / ₄	3/1 ³ / ₄	3/4 ¹ / ₈
Singapore	id. p. \$	2/4 ³ / ₈	2/4 ³ / ₈	2/4 ¹ / ₈	2/4 ⁹ / ₁₆
Valparaiso ²⁾	peso p. £	41.00	40.60	40.60	40.60
Yokohama	Sh. p. yen	1/8 ³ / ₁₆	1/8 ³ / ₁₆	1/8 ⁷ / ₁₆	1/8 ¹ / ₈

* Koersen der voorafgaande dagen. ¹⁾ Telegrafisch transfert. ²⁾ 90 dg. ³⁾ Nominaal.

ZILVERPRIJS

Londen ¹⁾	N.York ²⁾	Londen
20 Juli 1925.. 32	69 ¹ / ₂	20 Juli 1925.. 84/11 ¹ / ₂
21 „ 1925.. 32 ¹ / ₈	69 ⁵ / ₈	21 „ 1925.. 84/10 ¹ / ₂
22 „ 1925.. 32 ¹ / ₁₆	69 ⁵ / ₈	22 „ 1925.. 84/10 ¹ / ₂
23 „ 1925.. 32 ¹ / ₁₆	69 ⁵ / ₈	23 „ 1925.. 84/10 ¹ / ₂
24 „ 1925.. 32	69 ¹ / ₂	24 „ 1925.. 84/10 ¹ / ₂
25 „ 1925.. 31 ⁷ / ₈	69 ⁵ / ₈	25 „ 1925.. 84/10 ¹ / ₂
26 Juli 1924.. 34 ⁵ / ₈	68 ¹ / ₈	25 Juli 1924.. 93/9
20 Juli 1914.. 24 ¹⁵ / ₁₆	54 ¹ / ₈	20 Juli 1914.. 84/10

¹⁾ in pence p. oz. stand. ²⁾ Foreign silver in \$c. p. oz. fine. ³⁾ in sh. p. oz. fine.

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen	20 Juli 1925	27 Juli 1925
Saldo bij Nederl. Bank...	f —	f —
Saldo bij betaalmeesters...	6.025.872,64	5.787.139,38
Saldo b. d. Bank v. Ned. Gemeenten	5.197.724,82	5.366.365,93
Voorschot op ult. Juni 1925 aan de gemeenten op voor haar door Rijk te heffen gem. ink.bel. en opcenten op Rijksink.bel.	33.747.308,14	33.747.308,14
Voorsch. aan de koloniën	11.488.075,26	12.051.543,27
Voorsch. a. h. buitenland	217.793.371,96	214.949.322,60
Daggeldleeningen tegen onderp. v. schatk.papier	—	2.000.000,—

Verplichtingen.

	20 Juli 1925	27 Juli 1925
Voorsch. door de Ned. Bank	f 7.627.072,06	f 3.958.304,31
Schatkistbilj. in omloop ¹⁾	130.265.000,—	130.265.000,—
Schatkistprom. in omloop	110.340.000,—	108.340.000,—
Waarv. direct bij Ned. Bk.	3.000.000,—	1.000.000,—
Zilverbons (met inbegrip v. de bedragen bij betaalmeesters in kas)	18.643.585,—	18.062.325,50
Door den Postch.- en Giro-dienst in 's Rijks Schatkist gestort	39.252.313,99	37.251.904,87
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten	—	—

¹⁾ Waarvan f 37.056.000 vervallen op of na 1 April 1927.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	18 Juli 1925	25 Juli 1925
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-I.	f 3.413.000,—	f 4.131.000,—
Ind. Schatk.prom. in oml.	64.100.000,—	64.100.000,—
Voorsch. Jav.Bk. aan N.-I.	13.625.000,—	8.530.000,—
Muntbiljetten in omloop.	34.991.000,—	35.289.000,—
Ten voordeele v. N.-I. geboekt beleggingsgeld v. h. N.-I. muntfonds....	5.760.000,—	5.760.000,—
Totaal	f 121.889.000,—	f 117.810.000,—
In 's lands kassen	41.899.000,—	—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 27 Juli 1925.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 36.317.405,48 Bijbnk. „ 14.266.386,37 Ag.sch. „ 26.464.100,21	f 77.047.892,06
Papier o. h. Buitenl. in disconto		—
Idem eigen portef.	f 228.716.672,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		228.716.672,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 57.765.722,67 Bijbnk. „ 10.116.842,14 Ag.sch. „ 67.515.816,36	f 135.398.381,17
Op Effecten	f 133.513.381,17	—
Op Goederen en Spec.		135.398.381,17
Voorschotten a. h. Rijk		3.230.632,37
Munten Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.183.945,— Muntmat., Goud .. „ 363.232.972,78	f 419.416.917,78
Munt, Zilver, enz.		22.802.549,23
Muntmat., Zilver ..		—
Effecten	Belegging Res.fonds. f 6.476.900,11 id. van ¹ / ₅ v. h. kapit. „ 3.970.219,37	10.447.119,48
Gebouwen en Meub. der Bank		5.171.000,—
Diverse rekeningen		46.263.006,52
		f 948.494.170,61

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	6.483.597,96
Bijzondere reserve	12.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	876.413.560,—
Bankassignatiën in omloop	1.263.260,07
Rek.-Cour. Het Rijk	f —
saldo's: Anderen	25.526.579,50
Diverse rekeningen	6.807.173,08
	f 948.494.170,61

Beschikbaar metaalsaldo f 260.998.344,28
Op de basis van ²/₅ metaaldekking.... „ 80.301.545,65
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „ 1.304.991.720,—
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeisch. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-tings-perc.
27 Juli '25	419.417	22.803	876.414	26.790	260.998	49
20 „ '25	431.571	22.457	883.516	27.559	271.209	50
13 „ '25	431.558	22.246	895.963	35.252	266.953	49
6 „ '25	443.644	22.238	902.739	35.788	277.543	50
29 Juni '25	455.323	22.577	888.784	48.848	290.072	51
22 „ '25	455.340	22.414	867.418	52.870	293.389	52
28 Juli '24	531.511	10.883	963.504	75.094	334.076	52
25 Juli '14	162.114	8.228	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenland	Diverse rekeningen ²⁾
27 Juli 1925	77.048	1.000	135.398	288.717	46.263
20 „ 1925	78.319	3.000	137.745	215.699	48.409
13 „ 1925	89.227	14.000	143.526	213.789	48.510
6 „ 1925	95.194	20.000	145.471	195.466	54.191
29 Juni 1925	85.163	—	164.271	190.738	47.693
22 „ 1925	87.555	3.000	149.729	190.795	48.656
28 Juli 1924	137.665	—	198.776	95.283	90.661
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

¹⁾ Op de basis van ²/₅ metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisch. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
20 Juni 1925..	1.008	1.425	869	1.016	315
13 „ 1925..	1.008	1.489	900	1.018	344
6 „ 1925..	1.009	1.629	741	1.013	311
30 Mei 1925..	1.021	1.644	845	1.009	265
23 „ 1925..	1.023	1.441	1.056	1.012	253
21 Juni 1924..	1.152	1.406	830	1.119	435
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
25 Juli 1925	179.500		311.000	55.000	106.300
18 „ 1925	179.250		309.000	45.000	108.450
11 „ 1925	180.750		307.000	44.500	110.450
20 Juni 1925	133.547	48.272	292.628	48.151	114.420
13 „ 1925	133.233	48.651	293.055	45.186	115.043
6 „ 1925	133.703	50.108	289.110	47.717	117.309
30 Mei 1925	133.608	50.105	283.249	48.250	118.273
26 Juli 1924	146.547	64.783	253.295	95.628	142.253
28 Juli 1923	152.380	60.920	260.975	107.053	140.285
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
25 Juli 1925		149.350		***	49
18 „ 1925		143.180		***	51
11 „ 1925		134.080		***	51
20 Juni 1925	19.817	18.482	53.904	59.597	53
13 „ 1925	19.590	18.228	50.435	67.400	54
6 „ 1925	19.406	16.564	54.007	61.452	55
30 Mei 1925	21.012	17.061	50.213	60.497	55
26 Juli 1924	36.524	24.775	65.387	21.735	61
28 Juli 1923	36.219	37.788	69.876	23.825	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{6}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
22 Juli 1925	161.444	143.392	298.936	54.450	249.814
15 „ 1925	161.567	143.149	298.070	53.950	249.502
8 „ 1925	158.862	145.206	297.337	53.950	248.720
1 „ 1925	157.603	146.629	293.501	53.950	245.536
24 Juni 1925	157.184	145.270	292.278	53.950	243.474
17 „ 1925	157.596	145.972	292.250	53.950	243.592
23 Juli 1924	126.450	126.273	292.302	27.000 ²⁾	248.295
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
22 Juli '25	34.960	69.762	15.574	110.691	37.802	31 $\frac{1}{2}$ %
15 „ '25	36.007	71.684	12.595	115.229	38.168	29 $\frac{1}{8}$ %
8 „ '25	42.517	71.992	11.250	118.652	33.406	25 $\frac{3}{4}$ %
1 „ '25	46.577	96.278	11.659	143.951	30.723	19 $\frac{1}{2}$ %
24 Juni '25	39.031	79.023	13.559	118.254	31.663	24
17 „ '25	38.502	70.950	13.368	109.626	31.374	25 $\frac{1}{2}$ %
23 Juli '24	39.682	73.510	11.336	105.575	19.927	18 $\frac{1}{8}$ %
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{8}$ %

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits. ²⁾ Gouddekking.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Butt. gew. voorsch. a/d. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Wis-sels
23 Juli '25	5.547	1.864	312	582	27.400	5.068	3.045
16 „ '25	5.547	1.864	312	581	27.850	5.068	3.167
9 „ '25	5.547	1.864	312	581	27.400	5.065	3.352
2 „ '25	5.547	1.864	312	576	27.700	5.054	4.327
25 Juni '25	5.547	1.864	313	578	25.650	5.049	3.835
24 Juli '24	5.543	1.864	300	573	22.700	4.698	4.715
23 Juli '14	4.104	—	640	—	—	—	1.541

Data	Waarvan op het buitenl.	Uitge-stelde Wissels	Beleeningen	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culleren	Staat
23 Juli '25	18	6	2.987	44.221	2.270	51
16 „ '25	23	6	3.012	44.532	2.494	32
9 „ '25	23	6	3.057	44.494	2.474	14
2 „ '25	22	6	3.013	43.800	3.078	30
25 Juni '25	20	6	3.052	43.000	2.409	36
24 Juli '24	28	9	2.697	40.082	2.174	15
23 Juli '14	8	—	769	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staatsa. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Juli 1925	1.069	93,1	356,2	1.526,5	13,4
7 „ 1925	1.065,6	90,7	355,2	1.579,7	15,6
30 Juni 1925	1.061,7	91,9	353,9	1.691,5	46,5
23 „ 1925	1.061,6	97,0	346,7	1.336,0	7,1
15 „ 1925	1.040,2	75,7	338,6	1.402,5	8,9
6 „ 1925	1.015,8	52,2	338,6	1.522,2	4,2
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva	Schuld aan Renten-bank
15 Juli 1925	201,5	730,5	2.297,9	765,8	619,7	0,7
7 „ 1925	201,3	685,7	2.442,6	574,0	661,7	2,1
30 Juni 1925	201,3	639,3	2.474,4	564,4	724,1	2,4
23 „ 1925	201,3	1.009,7	2.238,6	802,2	750,9	2,4
15 „ 1925	201,2	1.078,8	2.362,9	717,3	776,1	5,6
6 „ 1925	201,0	1.090,1	2.488,1	678,5	769,2	9,1
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0	—

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Juli, 30, 23, 15, 6 Juni, resp. 326,5; 257,3; 183,9; 533,9; 515,2; 444,5 mill.

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleeningen van tegoed in h. buttl.	Beleeningen van prom. d. provincien	Binnen-landsche wissels	Beleeningen	Voorschot aan den Staat	Circulatie	Rekg. Crt. Particulieren
16 „ '25	384	85	480	1.374	254	5.200	7.609	206
9 „ '25	385	—	—	1.370	257	—	7.590	212
2 „ '25	384	—	—	1.325	306	—	7.562	218
25 Juni '25	383	85	480	1.208	228	5.200	7.403	210
18 „ '25	382	85	480	1.210	231	5.200	7.384	234
24 Juli '24	353	85	480	1.307	394	5.250	7.603	190

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
8 Juli '25	2.784,3	1.508,7	139,5	450,3	240,7
1 „ '25	2.785,6	1.517,3	141,3	511,6	249,1
24 Juni '25	2.810,8	1.526,9	148,0	455,4	241,7
17 „ '25	2.821,1	1.538,4	146,7	442,0	246,1
10 „ '25	2.821,1	1.582,5	144,2	417,1	275,0
3 „ '25	2.818,1	1.567,0	139,4	412,3	285,0
9 Juli '24	3.143	2.137,3	101,9	310,7	58,5

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Algem. Dek-kings-perc. ²⁾
1 „ '25	353,6	1.653,0	2.252,4	115,7	71,3	74,9
24 Juni '25	324,6	1.634,2	2.210,4	115,6	73,1	77,0
17 „ '25	306,4	1.643,0	2.244,6	115,5	72,5	76,3
10 „ '25	359,8	1.659,7	2.225,6	115,5	72,5	76,3
3 „ '25	354,1	1.674,7	2.222,1	115,5	72,2	75,9
9 Juli '24	450,5	1.855,0	2.078,9	111,4	79,9	82,5

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt-materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleeningen	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
1 Juli '25	733	13.375	5.517	1.662	18.339	5.172
24 Juni '25	733	13.205	5.505	1.604	18.030	5.188
17 „ '25	733	13.201	5.539	1.667	18.167	5.188
10 „ '25	733	13.190	5.521	1.619	18.105	5.162
3 „ '25	734	13.180	5.503	1.611	18.083	5.153
2 Juli '24	748	12.150	4.906	1.521	16.542	4.418

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 27 Juli 1925.

Zooals gewoonlijk om dezen tijd van het jaar, hebben gedurende de achter ons liggende dagen de internationale beurzen geen al te levendig aanzien vertoond. Te Berlijn is de tendens ongeanimeerd geweest. Wel gaven verschillende gunstige omstandigheden, zooals de berichten omtrent het begin der ontruiming van het Roergebied en die omtrent de gunstige ontvangst te Parijs van de Duitse antwoord-nota de contramine aanleiding verschillende dekkingsaankopen uit te voeren. Het hieruit ontstane herstel is echter slechts van voorbijgaanden aard geweest, vooral in verband met de omstandigheid, dat de toestand van de industrie, speciaal in het Roergebied nog als zeer ongunstig moet worden beschouwd. Montaan-aandeelen vertoonden dan ook weder het grootste koersverlies. Kaliaan-aandeelen rustig, de electro-markt wederom betrekkelijk goed. De hervatting van de officieele noteering voor obligaties in papieren markten ten laste van Rijk, landen en gemeenten vond bij aanzienlijk verlaagde koersen plaats.

Te Parijs zijn geen veranderingen van groote betekenis voorgekomen. Wel schijnt er iets meer belangstelling voor de z.g. „arbitragewaarden” te zijn ontstaan, zelfs in die mate, dat b.v. op verschillende dagen voor aandeelen Koninklijke Petroleum te Parijs aanzienlijk meer werd besteed dan te Amsterdam. Niettemin is de markt in deze waarden toch beperkt gebleven. Er is iets meer vraag ontstaan voor de bons de la défense nationale, welke tegen de stukken der nieuwe goudleening ingewisseld kunnen worden.

Te Londen heeft de ruimere geldmarkt gunstig ingewerkt op de markt voor beleggingswaarden. In verband hiermede is ook het aanbod van de leening ten laste van Australië een volledig succes geworden. Men houdt zelfs reeds rekening met de mogelijkheid, dat binnenkort de discountvoet van de Bank van Engeland verlaagd zal kunnen worden, vooral indien de invoer van goud in Engeland hetzelfde tempo van thans blijft behouden. Van de aandeelen trokken rubberwaarden de meeste aandacht. Ook scheepvaart-aandeelen hebben een iets grooter levendigheid aan den dag gelegd, in verband met iets minder ongunstige berichten van de vrachtenmarkt.

Te New York heeft de fondsenmarkt lichte teekenen van vermoeidheid vertoond, hoewel van een ernstige daling geen sprake is geweest. Vermoedelijk heeft de speculatie deze week meer gebruik gemaakt van het apparaat der katoenbeurs, in verband met de rijzing van den katoenprijs met \$ 7 per baal, als gevolg van de lagere schatting van den oogst. De beleggingsmarkt heeft dan ook veel grooter weerstand getoond, mede in verband met het feit, dat de geldmarkt nog steeds ruim is gebleven, hoewel men een stroever positie verwacht, naarmate het herfstseizoen nadert.

Ten onzent is de markt veel kalmer geworden. In bijna geen enkele afdeling is iets van betekenis omgegaan. Desniettegenstaande is de algemeene tendens zeer vast gebleven. Ook voor de *beleggingsmarkt* geldt deze karakteristiek. Waar de vraag naar goede beleggingsfondsen nog steeds aanhoudt en de geldmarkt geen neiging tot verdere stijging heeft vertoond, konden de meeste koersen uit de desbetreffende afdeling zich goed handhaven; ten deele viel zelfs een stijging waar te nemen. 6 pCt. Ned. W. Sch.: 105 $\frac{1}{4}$, 105 $\frac{1}{10}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. W. Schuld 1917: 98 $\frac{3}{4}$, 99, 98 $\frac{3}{4}$; 7 pCt. Ned. Ind.: 102 $\frac{15}{16}$, 102 $\frac{15}{16}$, 102 $\frac{1}{4}$; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 107 $\frac{7}{8}$, 101 $\frac{1}{4}$, 101.

De meeste aandacht heeft uit den aard der zaak weder de *rubberafdeling* getrokken. Het bericht, dat de uitvoer uit de Maleische Staten van een bepaald kwantum rubber, boven het peil van het plan Stevenson, zou worden toegestaan, heeft aanvankelijk een zoodanige onrust gewekt, dat vrij omvangrijke verkoopen ter beurze hebben plaats gevonden. De technische positie van de markt is hierdoor niet veranderd, omdat deze verkoopen niet zijn voortgekomen uit basse aanvallen, doch uit winstnemingen. Hierdoor is ook het herstel, dat vrij spoedig volgde, toen bleek, dat de meerdere uitvoer op zichzelf slechts gering was en niet voldoende tot dekking der behoefte van het oogeblik, niet zoo krachtig geweest. Toch zijn de nadeelige koersverschillen over het algemeen niet groot geworden; alleen werd er, na den eersten schok, iets meer selectie toegepast, wat betreft de soort der verschillende fondsen. Amsterd. Rubber: 294 $\frac{1}{2}$, 289 $\frac{1}{4}$, 291; Hessa Rubber: 385, 377, 391, 383 $\frac{1}{2}$; Ned. Ind. Rubber & Koffie Cult. Mij.: 259 $\frac{1}{2}$, 255 $\frac{1}{2}$, 257; Rott. Tapanoeli: 58, 55, 58; Sumatra Caoutch. Mij.: 240, 250 $\frac{1}{4}$, 265; Tjiboeni Tjip. Caoutch. Mij.: 150, 146, 158 $\frac{1}{2}$.

Naast rubber hebben *petroleumwaarden* op enkele dagen

nogal levendigheid aan den dag gelegd. Deze was echter in hoofdzaak geconcentreerd op aandeelen Koninklijke Petroleum Maatschappij; de Roemeensche waarden zijn ditmaal eenigszins op den achtergrond gedrongen. In aandeelen Koninklijke is bovendien de stimulans in hoofdzaak van het buitenland uitgegaan; buiten onze grenzen bestond meer animo dan ten onzent, zoodat de vraag steeds in voldoende mate bevrediging heeft kunnen vinden. Dientengevolge zijn de koersverschillen, ondanks den af en toe vrij ruimen handel, slechts klein gebleven. Dordtsche Petroleum: 374, 371, 366 $\frac{1}{2}$; Gecons. Holl. Petr.: 160 $\frac{1}{2}$, 165 $\frac{1}{4}$, 164; Kon. Petr.: 401 $\frac{1}{4}$, 397 $\frac{3}{4}$, 395 $\frac{5}{8}$.

De *tabaksmarkt* heeft weinig schommelingen te aanschouwen gegeven. De grondtoon bleef vast, mede in verband met het feit, dat het prospectus der Cultuur Maatschappij „De Oostkust” was verschenen, voor de aandeelen van welke maatschappij nogal animo bleek te bestaan. Hierdoor werd de aandacht wat meer op tabaksaandeelen gevestigd, dan anders om dezen tijd van het jaar gewoonlijk het geval is. Arendsburg: 442, 440, 444 $\frac{1}{2}$, 443; Besoeki: 283, 281 $\frac{1}{4}$, 281 $\frac{1}{2}$; Deli Batavia: 346, 344, 343 $\frac{1}{2}$; Deli Mij.: 396 $\frac{1}{2}$, 392 $\frac{1}{4}$, 398 $\frac{1}{2}$, 396; Senembah: 442, 438, 449 $\frac{1}{2}$, 448 $\frac{1}{2}$.

Suikeraandeelen hebben niet veel belangstelling tot zich getrokken. De noteeringen voor Cubasuiker te New York fluctueerden bijna niet.

Over het algemeen is men ten onzent geneigd de naaste toekomst van de suikermarkt met eenig optimisme te beschouwen, ten gevolge waarvan de aandrag tot realisatie slechts sporadisch is geweest. Vorstenlanden: 155 $\frac{1}{8}$, 152 $\frac{1}{4}$, 156 $\frac{1}{2}$; H. V. A.: 498, 504 $\frac{1}{2}$, 501 $\frac{1}{2}$; Krian: 112 $\frac{1}{2}$, 111; Moorman: 380, 376, 380; Ned. Ind. Suiker Unie: 211, 214, 214 $\frac{1}{4}$; Poerworedjo: 126, 128, 115 $\frac{1}{4}$ exd.

In de *scheepvaartafdeling* is eenige verandering ten goede ingetreden. Waar de berichten van de vrachtenmarkt iets minder ongunstig luiden, achtte men het mogelijk, dat de verbetering thans van meer blijvenden aard zou zijn. Hoewel men de verwachtingen ten aanzien van de onmiddellijke resultaten der reederijen nog niet al te hoog heeft gespannen, bleek men toch geneigd op het bestaande peil eenige soorten van scheepvaart-aandeelen uit de markt te nemen. In het algemeen hebben de lijnen der „wilde vaart” meer van de lichte koersstijging geprofitteerd dan die der vaste routes, hoewel ook de laatste alle hogere noteeringen konden behalen. Holl. Am. Lijn: 66, 68, 68 $\frac{1}{2}$; Java China Japan Lijn: 99 $\frac{1}{4}$, 98 $\frac{1}{2}$, 102; Kon. Ned. Stoomb. Mij.: 64 $\frac{1}{2}$, 65 $\frac{1}{4}$, 67 $\frac{1}{4}$; Ned. Scheepv. Unie: 141 $\frac{1}{4}$, 140, 140 $\frac{1}{2}$; Stoomv. Mij. Nederland: 150, 149 $\frac{1}{4}$, 153 $\frac{1}{4}$.

Binnenlandse industriële aandeelen hebben, behoudens een enkele uitzondering, een vaste markt gehad. De aandacht is grotendeels gevestigd gebleven op aandeelen Jurgens, waar echter de variaties ook slechts gering zijn gebleven. Kunstzijde-aandeelen stonden eenigszins op den achtergrond. Daarentegen viel iets grooter belangstelling op te merken voor de aandeelen uit de metaalindustrie. Centrale Suiker Mij.: 121, 119 $\frac{3}{4}$, 117 $\frac{1}{4}$; Holl. Kunstzijde: 175, 173 $\frac{1}{4}$, 169; Jurgens: 113 $\frac{1}{8}$, 115 $\frac{1}{2}$, 116 $\frac{7}{8}$; Maekubee: 134 $\frac{1}{4}$, 133, 137 $\frac{1}{2}$; Ned. Kunstzijde: 425, 423 $\frac{1}{2}$, 432 $\frac{1}{2}$, 427 $\frac{1}{4}$; Philips Gloeilampen: 444 $\frac{3}{4}$, 439, 434 $\frac{1}{2}$, 425 $\frac{1}{4}$.

De afdeling voor *bankaandeelen* was zeer rustig, doch met een vasten toon. Amsterd. Bank: 154 $\frac{1}{4}$, 151 $\frac{1}{2}$, 152; Inc. Bank: 114 $\frac{1}{2}$, 114 $\frac{1}{4}$, 115; Koloniale Bank: 176 $\frac{1}{2}$, 175 $\frac{1}{4}$; Ned. Ind. Hand. Bank: 141 $\frac{1}{2}$, 140 $\frac{1}{4}$, 141; Ned. Handel Mij.: 135 $\frac{3}{8}$, 134 $\frac{1}{4}$, 133; Rott. Bankverg.: 73 $\frac{1}{4}$, 75.

Mijnaandeelen bleven eveneens nagenoeg verlaten, doch hier was de stemming minder opgewekt. Een uitzondering vormden aandeelen Singkep Tin Maatschappij, die bij kalme vraag tot langzaam stijgenden koers uit de markt werden genomen. Alg. Expl. Mij.: 127, 123 $\frac{1}{4}$, 127 $\frac{1}{2}$; Singkep Tin Mij.: 200, 201 $\frac{1}{2}$, 203.

De *Amerikaansche afdeling* heeft ook thans geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen gegeven. Deze week waren het opnieuw aandeelen Wabash, die het meest werden verhandeld. Daarnaast viel de aandacht ook weer op aandeelen Intercontinental Rubber. Am. Water Works: 335, 330; Anaconda Copper: 88 $\frac{1}{8}$, 86 $\frac{15}{16}$, 86 $\frac{13}{16}$; Studebaker: 1210, 1175, 1185; United States Steel Corp.: 119, 118 $\frac{1}{4}$, 117 $\frac{1}{4}$; Erie Spoorw.: 28 $\frac{3}{4}$, 27 $\frac{3}{4}$.

De *geldmarkt* is na een lichte stijging op hetzelfde niveau gebleven; de noteering voor prolongatie schommelde tusschen 2 $\frac{1}{4}$ en 2 $\frac{3}{4}$ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

28 Juli 1925.

Tarwe. De afgelopen week heeft geen verandering gebracht in het algemeene beeld, dat de internationale tarwemarkt den laatsten tijd te zien gegeven heeft. Ook nu

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Aug.	Mais Aug.	Lijnzaad Aug.
25 Juli '25	151 ³ / ₈	102 ¹ / ₂	43 ³ / ₄	13,50	9,50	20,10
18 „ '25	160	103 ⁷ / ₈	44 ¹ / ₂	14,—	9,45	20,50
25 Juli '24	132 ¹ / ₄	108 ³ / ₄	54 ¹ / ₈	15,50 ¹⁾	9,70 ¹⁾	23,60 ¹⁾
25 Juli '23	99 ³ / ₄	87 ¹ / ₈	41 ³ / ₈	10,70	8,40	21,60
25 Juli '22	110	61 ¹ / ₈	31 ³ / ₈	12,75	8,30	20,80
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ³ / ₄	9,40	5,38	13,70

¹⁾ per September.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	27 Juli 1925	20 Juli 1925	28 Juli 1924
Tarwe*	17,—	17,25	15,25
Rogge (No. 2 Western) ..	12,20	12,55	11,50
Mais (La Plata)	248,—	240,—	195,—
Gerst (48 lb. malting) ...	269,—	270,—	250,—
Haver (38 lb. white clipp.) ¹⁾	13,50 ⁴⁾	13,10 ⁴⁾	11,25 ⁴⁾
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ¹⁾	14,10	14,10	13,50
Lijnzaad (La Plata)	449,—	453,—	442,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.

*No.2 Hard/Red Winter Wheat. ⁴⁾ Canada No. 3.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	19/25 Juli 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	19/25 Juli 1925	Sedert 1 Jan. 1925	Overeenk. tijdvak 1924	1925	1924
Tarwe	55.436	649.081	539.149	—	14.198	15.305	663.279	554.454
Rogge	5.582	120.289	281.303	—	—	3.775	120.289	285.078
Boekweit	477	16.480	11.921	—	—	528	16.480	12.449
Mais	24.366	388.076	407.894	—	46.318	66.756	434.394	474.650
Gerst	4.911	94.444	191.081	—	4.018	28.606	98.462	219.687
Haver	2.293	116.669	105.736	—	150	305	116.819	106.041
Lijnzaad	5.814	112.348	138.799	—	28.098	44.957	140.446	183.756
Lijnkoek	5.221	120.774	123.166	—	—	700	120.774	123.866
Tarwemeel	7.147	64.723	137.077	483	9.641	15.725	74.364	152.802
Andere meelsoorten ..	—	3.290	4.475	—	—	—	3.290	4.475

heeft bijna de geheele Europeesche importhandel zich beperkt tot het aankopen van spoedig leverbare tarwe. Voor latere termijnen wacht men algemeen af, bevreesd als men is, dat de prijzen een gevoelige daling zullen moeten ondergaan, als gebleken zal zijn, dat de oogsten van het Noordelijk halfrond inderdaad de goede opbrengst gegeven hebben, die men verwacht. Op het Continent is men al op veel plaatsen met oogsten begonnen en speciaal van de Oostelijke Europeesche landen luiden de berichten bemoedigend. Wel zijn er verschillende streken van Rusland, die een tekort aan tarwe hebben, maar dit is een geheel normaal verschijnsel en verandert niets aan het feit, dat Rusland geregeld met tarwe aan de markt is. Voorloopig houdt Rusland den prijs tamelijk hoog en van groote afmeting zijn de Russische zaken dan ook nog niet, maar het staat nu wel vast, dat de verscheppingen van Rusland, die nog niets bedragen, spoedig van eenige betekenis zullen zijn. Ook Roemenië, dat zooals wij verleden week schreven een flinken tarweoogst heeft, zal vrij spoedig een mededinger worden op de wereldmarkt. Ondertusschen blijven de verscheppingen naar Europa steeds klein en het gebrek aan dadelijk leverbare tarwe doet zich in verschillende importcentra gelden en veroorzaakt dat zeer veel hoogere prijzen betaald worden voor spoedig leverbare partijen, dan waartoe latere verschepping wordt aangeboden.

Terwijl het weer in West-Europa de laatste weken warm en droog was, misschien hier en daar te droog, doet de plotselinge verandering even de vraag ontstaan of wij nu misschien weer een regenperiode tegemoet gaan, iets wat in dezen tijd van het jaar al heel ongunstig zou werken en de oogstresultaten nog aanmerkelijk zou kunnen doen verminderen. Zoo o.a. bij ons te lande, waar een officieel oogstbericht al bijzonder hooge cijfers op gaf voor de vermoedelijke opbrengst der diverse veldvruchten. Wel is er al veel graan geogst, maar zeer veel staat nog te velde, zoodat wij daaromtrent nog eenigen tijd in onzekerheid zullen verkeerden.

Onzekerheid zal er ook nog blijven bestaan betreffende de oogst van Canada en het Noord-Westen der Vereenigde Staten. Het weer was over het algemeen zeer gunstig, al zou volgens sommigen de toestand te gunstig beoordeeld worden, maar de werkelijk critieke tijd komt toch later. Valt er niet vroegtijdig vorst in, dan kan men vrij zeker van een grooten oogst zijn.

De Noord-Amerikaansche markten toonden betrekkelijk geringe fluctuaties, maar de ondertoon was verre van vast, vooral daar de aanvoeren in de Vereenigde Staten nogal zijn toegenomen. Argentinië volgde de fluctuaties vrij geregeld; een regelmatige, doch kleine exporthandel vond plaats in Plata-tarwe.

Rogge. De omzet in dit artikel was al heel gering. Monsters van den nieuwen oogst van Duitsche en Nederlandsche rogge toonen een zeer goede kwaliteit. Enkele kleine partijen loco Amerikaansche rogge vonden nog kopers, maar op verdere aflading is de kooplust nog nihil.

Russische rogge wordt nog zeer weinig aangeboden.

Voor maïs bleef de vraag groot en een flinke omzet werd bereikt, vooral in de Engelsche markt, waar de nog steeds onvoldoende voorraden koopers bracht voor spoedig leverbare maïs tot hooge prijzen. De prijzen liepen mede op door een betrekkelijke schaarschte aan spoedig beladbare scheepsruimte in Argentinië, zoodat de vrachten niet onaanzienlijk stegen. Bovendien zaten de blanchoverkoopers nogal in den klem en een Londensche firma, die met flinke posten maïs à la baisse was, geraakte in financiële moeilijkheden, wat een levendige vraag voor dekking teweeg bracht. Toch bleven er nog verkoopers voor latere afladingen voor zeer veel lagere prijzen dan de eerste hand en dit was te merkwaardiger daar juist in de Engelsche markt de allerhoogste prijzen voor spoedig leverbare maïs betaald werden. Er zijn maar al te veel handelaren in die markt, die ver van de consumptie afstaan, wat de soliditeit niet in de hand werkt.

Bij ons bleef ook de vraag het aanbod overtreffen en de prijzen stegen regelmatig voor alle soorten. Waar alle beschikbare ladingen naar Engelsche destinaties gedirigeerd werden, was het aanbod ten onzent zeer beperkt en daar ook de Donau weinig aanbod werd spoedig leverbare maïs steeds schaarscher.

In Antwerpen was er meer maïs beschikbaar en aangezien de prijs daar lager was dan in Rotterdam, exporteerde men daar eenige partijen naar Holland evenals naar Duitschland. Er was nl. eenige beperkte vraag van den Rijn in verband met het feit, dat 15 Augustus definitief de graanrechten zullen geheven worden. Engeland nam ook twee ladingen Donaumaïs op tot zeer hooge prijzen, zag gezien de beperkte aanvoeren in de Donaaulanden, de prijzen aldaar nog hooger deed stijgen.

Het aanbod van Zuid-Afrikaansche maïs verminderde sterk en ook voor deze soort liepen de prijzen op. Verscheppingen van eenige betekenis laten nog op zich wachten en enkele Juli-contracten werden teruggekocht. Een paar ladingen voor Augustus verschepping vonden gemakkelijk plaatsing.

Noord-Amerikaansche maïs was minder vast en reeds nu zijn de offertes voor December/Januari aflading niet boven den prijs van andere soorten voor die termijn. Zaken kwamen evenwel nog niet tot stand.

Gerst bleef gevraagd in kleine hoeveelheden voor dadelijke levering. Voor latere aflading ging zeer weinig om, al waren de prijzen van Noord-Amerika soms zeer laag. Later liepen die weer wat op. Het aanbod van den Donau en Rusland was beperkt, maar het ziet er naar uit, dat vrij groote hoeveelheden zullen worden uitgevoerd. Tunis bleef aan de markt tot iets lagere prijzen.

Haver bleef goed gevraagd voor spoedige levering, maar de omzet was klein met betrekkelijk kleine fluctuaties.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren deze week kalm gestemd.

In Amerika fluctueerden de noteringen op de termijnmarkt dan ook bijna niet.

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen 56.000 tons, de versmeltingen 69.000 tons (tegen 77.000 tons in 1924) en de voorraden 255.000 tons.

Cubasuiker werd gedurende de eerste weekhelft bij kleine kwantiteiten verhandeld tot 2½ d.c. c. & fr. New York, waarna raffinadeurs, wegens het slinken hunner voorraden, zich wat meer voor ruwe suiker interesseerden, zoodat de transacties eenen grooteren omvang namen, echter zonder prijzen te doen ophoopen.

Naar Europa werden eenige kleine posten verkocht tot sh. 12/- cif U. K.

De Cuba-statistiek is als volgt:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten 18 Juli.....	35.702	42.653	17.427
Tot. 1 Dec.-18 Juli.....	4.318.200	3.415.971	3.254.814
Aantal werkende fabrieken....	10	2	3
Weekexport 18 Juli.....	76.187	96.132	41.410
Totaal exp. 1 Jan.-18 Juli....	3.280.569	2.772.046	2.715.311
Totale voorraad op 18 Juli ...	1.037.631	638.775	540.403

Czarnikow geeft de volgende cijfers voor de zichtbare voorraden:

	1925	1924	1923
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Juni	396.000	560.000	635.000
Tsjechoslowakije 1 Juli	235.000	114.000	107.000
Frankrijk 1 Juli	158.000	78.000	109.000
Nederland 1 Juni	100.000	84.000	99.000
België 1 Mei	157.000	62.000	47.000
Engeland 1 Juli	353.000	317.000	405.000
Europa... ..	1.399.000	1.215.000	1.402.000
V.S. Atlant. havens 22 Juli ..	255.000	200.000	130.000
Cuba alle havens 18 Juli....	1.038.000	639.000	540.000
Totaal ..	2.692.000	2.054.000	2.072.000

Op Java was de markt zeer kalm en er vonden in de tweede hand nagenoeg geen afdoeningen plaats. De V.I.S.P. verkocht nog wat restanten Muscovados tot f 8¼ a ¾. Het rendement van 122 fabrieken op 15 Juli bedroeg 17 pCt. meer dan op dat tijdstip verleden jaar.

Hier te lande was de markt deze week aanvankelijk ook zeer kalm gestemd met iets teruglopende prijzen. Daarna brachten echter berichten van eenen minder gunstigen Europeeschen bietoogst wegens de langdurige droogte eene vaste stemming teweeg. Op de verhoogde prijzen kreeg het aanbod toen de overhand, waardoor de noteringen weder inzakten en deze als volgt sloten:

Augustus	f 18¼
December	„ 18¼
Maart	„ 19¼

De omzet bedroeg deze week ongeveer 3400 tons.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Aug.	Londen			New York 96° Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Juli	Cuba's 96° c.l.f. Juli/Aug.	
	kristalsuiker basis 99°	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
27 Juli '25	f 18 ⁵ / ₁₆	34/9	14/6	12/-	4,27
20 „ '25	„ 18 ⁹ / ₁₆	34/9	14/6	12/-	4,27
27 Juli '24	„ 24 ¹ / ₁₆	43/-	20/-	17/7½	5,15
27 Juli '23	„ 27 ⁷ / ₈	61/9	21/-	24/-	6,97
	ruwsuiker basis 88°				
4 Juli '14	f 11 ¹³ / ₃₂	18/-	—	—	3,26
	basis 99°				
	f 14 ¹³ / ₃₂ ¹				

1) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en kristalsuiker 99° is aan te nemen op f 3,— per 100 KG.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 15 Juli 1925.

De Amerikaansche katoenmarkt wordt sterk beïnvloed door speculaties en weerstoestanden. Prijzen zijn vaster en waren gisteren weer ongeveer op het niveau van die van een veertien dagen geleden toen het eerste Bureau Rapport werd uitgegeven. De afname van Groot-Brittannië en Europa bedraagt ruim twee miljoen balen meer dan

het vorig seizoen. Verschepingen naar onze markt echter zijn op het oogenblik geringer en voorraden dientengevolge kleiner. Egyptische katoen wordt weinig verkocht tegen prijzen, die zoo goed als niet veranderd zijn. Rapporten omtrent den a.s. oogst blijven gunstig.

De markt voor Amerikaansche garens is nog steeds zeer flauw en de stijging van den ruwen katoenprijs op gisteren had weinig invloed op de vraag. Spinners van alle soorten ketting- en inslaggaren klagen algemeen over een geringen omzet en waar nog orders geboekt zijn is dit gebeurd tegen nog minder winst latende prijzen. Er zijn echter enkele aanvragen voor 44er ketting en 54er inslag voor dhooties, doch tegen prijzen, die de meeste spinners weigeren te accepteren. Naar getwijnd garè, zoowel voor het binnenland als voor export, bestaat geen vraag. De positie van spinners van Egyptische garens wordt met de week slechter. Vraag naar goede 60er ketting is er niet veel en spinners zijn van oordeel, dat het beter is de productie in te krimpen dan tegen de thans geldende prijzen door te verkoopen. In de fijne nummers inslag gaat iets meer om, al zijn de te maken prijzen al even slecht als die voor 60er ketting. Naar fijn getwijnd inslaggaren om goedkope tweevoudig getwijnde ribs-garens te maken, is wat vraag, doch in de gewone kwaliteiten gaat weinig om. Over het algemeen is de vraag naar tweevoudig getwijnde garens gering, zoowel in gewone als in gezondige soorten. De uitvoercijfers van garens over de maand Juni, j.l. Zaterdag door de Kamer van Koophandel gepubliceerd, geven eene vermindering aan, niet alleen in vergelijking met die van de vorige maanden, doch ook vergeleken met de overeenkomstige maand van het vorig jaar, bedragen deze thans 1¼ miljoen Eng. ponden minder.

De doekmarkt toont weinig verandering. Er is veel vraag naar alle soorten goed; men spreekt zelfs van aanvragen van China in White Shirtings en Fancies, doch in den regel zijn koopers zeer voorzichtig en prijzen laten te weinig winst. Noteeringen blijven in overeenstemming met de prijs van de ruwe grondstof en hebben een neiging tot vaster worden, doch Manchester is nog steeds in de markt, daar men over het algemeen zeer gaarne verkoopt. Wat Indië betreft, zijn de berichten omtrent de moesson zeer gunstig, doch het is op het oogenblik nog te vroeg om te zeggen, of de regens lang genoeg zullen aanhouden, om een goeden oogst te verzekeren.

Manchester, d.d. 22 Juli 1925.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn deze week wat minder vast geweest, hoewel j.l. Vrijdag noteringen 20 punten opliepen. Sindsdien zijn prijzen geregeld afgebokkeld en Mid American daalde 20 punten sedert het begin van de week. Verkoopen zijn echter gering geweest. Eg. F.G.F. Sakel steeg verleden week Vrijdag een penny per lb., doch de vraag bleef van geen betekenis, zoodat prijzen gisteren weer 40 punten lager waren. De oogst maakt voldoende voortgang.

De positie van Spinners van Amerikaansche garens wordt van week tot week slechter. De productie is grooter dan de consumptie en de geboekte prijzen maakt het verlies in spunmarges grooter. Naar grove nummers, hetzij Mule dan wel Ringgaren, bestaat slechts weinig belangstelling. Er waren gisteren biedingen aan de markt voor 36er Ringboomen en Twist, alsook voor 42er weft, doch de geboden prijzen varieerden in elke gevallen meer dan 1 penny per lb. Er werden flinke hoeveelheden geboekt, doch de prijzen waren over het algemeen ¼ d. of meer beneden de uiterste vraagprijzen van Spinners. De vraag naar getwijnde garens heeft nog weinig te beteekenen, terwijl de markt over het algemeen gisteren zeer gedrukt was. Het is dan ook geen wonder, dat de Master Spinners Federation gisteren, bij een dergelijke onregelmatige markt en beperkten omzet, hare leden adviseerde een extra week in aansluiting met de Augustus vakantie te stoppen. Voor India is er een beperkte vraag voor Eg. bundle garens. De rapporten van de verschillende Egyptische spinners verschillen nog al onderling; enkele berichten een beteren verkoop, speciaal voor poplins, hoewel er over het algemeen voor de gewone twist en weft garens nog niet veel belangstelling schijnt te bestaan.

In de doekmarkt valt weinig nieuws te melden. Prijzen blijven vast, doch er zijn geen zaken van betekenis gedaan. Wel zijn er in diverse lines zaken afgesloten, daar er wel meer belangstelling begint te komen speciaal van India. Men spreekt van diverse bulk lines, doch de geboden prijzen zijn te laag. Men is over het algemeen voorzichtig en heeft er nog geen bepaalde verbetering plaats gehad. De vacaties in de verschillende districten is een gunstige factor voor weak sellers, doch wij gelooven, dat de diverse kleine orders van meer betekenis zijn dan

men algemeen wel toegeeft, dank zij de pessimistische stemming waarin Lancashire den laatsten tijd verkeert. Wij hopen dan ook, dat er binnenkort een algemeener en doeltreffender verbetering zal doorkomen.

15 Juli 22 Juli Oost. koersen. 14 Juli 21 Juli

Liverpoolnoteringen. T.T. op Br. Indië $1/6 \frac{3}{8}$ $1/6 \frac{3}{8}$
F.G.F. Sakellaridis 31,20 32,15 T.T. op Hongkong $2/3 \frac{1}{8}$ $2/3 \frac{1}{8}$
G.F. No. 1 Oomra 9,65 9,70 T.T. op Shanghai $3/1 \frac{1}{4}$ $3/1 \frac{1}{4}$

Notering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	24 Juli 1925	17 Juli 1925	10 Juli 1925	24 Juli 1924	24 Juli 1923
New York voor Middling ...	25,30 c	24,40 c	24,30 c	34,75 c	24,65 c
New Orleans voor Middling	24,85 c	23,85 c	23,65 c	30,— c	23,50 c
Liverpool voor Middling ...	14,08 d	13,92 d	13,67 d	18,60 d*	15,09 d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen).

	1 Aug. '24 tot 17 Juli '25	Overeenkomstige periode	
		1923-'24	1922-'23
Ontvangsten Gulf-Havens.	9383	6852	5812
Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2520	1670	1286
" " 't Vasteland etc.	4489	3467	2793
" " Japan	896	581	660

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	17 Juli '25	Overeenkomstig tijdstip	
		1924	1923
Amerik. havens	340	209	241
Binnenland	210	216	287
New York	120	43	66
New Orleans	86	50	49
Liverpool	370	146	145

KOFFIE.

De stemming gedurende de afgelopen week was over het algemeen genomen vast. De Braziliaansche wisselkoers op Londen, die in het midden van de maand Mei slechts eene fractie boven 5 d. stond ($5 \frac{1}{64}$) en die in het midden van Juni tot op $5 \frac{1}{2}$ was gestegen, kwam op 20 dezer op 6 d., een stand, welke sedert het begin van Januari niet meer was bereikt. Op het oogenblik is hij weder eene fractie onder 6 d. ($5 \frac{55}{64}$). Er op speculeerende, dat op deze stijging eene daarmede overeenkomstige daling van de Braziliaansche koffieprijsen in Milreis zou volgen, hadden de baissiers in Santos in de laatste weken groote hoeveelheden op de termijnmarkt aldaar afgegeven, hetgeen ten gevolge heeft gehad, dat de noteringen, zoowel van termijnen als van loco, aldaar toen belangrijk zijn teruggevoelen. De lagere kost- en vrachtaanbiedingen uit die dagen zijn daar ook het gevolg van geweest. Deze week echter was de vraag uit Amerika en ook uit Europa grooter dan in den laatsten tijd het geval was geweest en dit leidde dadelijk weder tot eene vastere houding en indekkingen van belangrijke baisse-posities. De Reis-prijzen zoowel als de loco-noteringen in Rio en Santos liepen toen wederom op. Onder den invloed van een en ander stegen ook aan onze termijnmarkt de prijzen ongeveer $1 \frac{1}{2}$ a $2 \frac{1}{4}$ ct. en ging er in loco, waarvan de noteringen onveranderd op 70 ct. per $\frac{1}{2}$ KG. voor Superior Santos en 62 ct. voor Robusta gehandhaafd bleven, wat meer om.

De prijzen der kost- en vrachtaanbiedingen uit Brazilië zijn op het oogenblik van goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping, ongeveer 98/- a 99/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 101/- a 102/-, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 88/9 en voor latere verscheping 83/- a 87/-, naar gelang van den verschepingstermijn. De Santos-prijzen zijn dus ongeveer 2/- hooger dan verleden week en die van Rio ongeveer $2/6$ a $3/-$. Hiermede is Rio, dat toch reeds geruimen tijd abnormaal hoog stond, nog verder uit den koers geraakt. Dit blijkt het duidelijkst bij vergelijking van de Reis-prijzen te Rio en te Santos. Deze bedragen n.l. op het oogenblik:

Rio type No. 7	33.375 Reis
Santos type No. 7	29.500 "
Santos type No. 4	31.500 "

hetgeen voor Rio No. 7 beteekent eene notering van 13 pCt. boven het gelijkwaardige Santos-type No. 7 en van 6 pCt. boven het zooveel betere Santos-type No. 4. De oorzaak van deze wanverhouding moet klaarblijkelijk gezocht worden in het bestaan van eene vrij groote hoeveelheid nog ongedekte verkoopen van Rio op levering, waartegenover bij den kleinen voorraad ter plaatse van 173.000 balen op het oogenblik een onvoldoend aantal bruikbare koffie's aanwezig is.

In Palembang Robusta op aflading ging de afgelopen week slechts zeer weinig om. De aanbiedingen uit Indië waren schaarsch en daarbij grootendeels boven onze pariteit. Aanbiedingen van 45 a 46 ct. per $\frac{1}{2}$ KG. cif uitgeleverd gewicht, netto contant voor Juli/Augustus-afschep vonden geen koopers.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als onderstaand, waarbij in aanmerking moet worden genomen, dat ter vergelijking met de vorige weken, voor het op 20 dezer ingevoerde gemengd contract de noteringen van 7 en van 14 Juli die zijn, welke op die data te Amsterdam voor datzelfde contract golden.

	(Santos-contract) basis Good				(Gemengd contract) basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
28 Juli	50 $\frac{1}{4}$	45 $\frac{3}{8}$	42 $\frac{1}{8}$	41 $\frac{1}{2}$	48 $\frac{1}{4}$	43 $\frac{1}{8}$	40 $\frac{1}{4}$	38 $\frac{7}{8}$
21 "	49 $\frac{1}{8}$	43 $\frac{1}{4}$	40 $\frac{1}{4}$	39 $\frac{3}{4}$	46 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{1}{8}$	38 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{2}$
14 "	49	44	41 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{8}$	41 $\frac{3}{8}$	38 $\frac{1}{2}$	37 $\frac{1}{8}$
7 "	49	43 $\frac{5}{8}$	41 $\frac{1}{8}$	40 $\frac{1}{8}$	45 $\frac{1}{2}$	41 $\frac{1}{8}$	38 $\frac{3}{8}$	37 $\frac{1}{4}$

De slotnoteringen te New York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
27 Juli		\$ 17,17	\$ 15,35	\$ 14,37
20 "		" 16,30	" 14,45	" 13,30
13 "		" 16,20	" 14,34	" 13,30
6 "		" 15,60	" 14,15	" 13,25

Rotterdam, 28 Juli 1925.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 1)	Voorraad (In Balen)	Prijs No. 4)	
27 Juli 1925	173.000	33.375	1.604.000	31.500	$5 \frac{56}{64}$
20 " 1925	174.000	31.650	1.671.000	30.000	6
13 " 1925	120.000	35.275	1.674.000	nietgen.	$5 \frac{5}{8}$
26 Juli 1924	316.000	32.350	841.000	2)	$5 \frac{11}{32}$

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
25 Juli 1925	83.000	261.000	181.000	594.000
26 Juli 1924	98.000	298.000	2)	143.000

1) In Reis. 2) Markt gesloten.

THEE.

De laatste voorjaarsveiling ligt weder achter den rug. Zij werd gehouden op den 23en dezer en thans gaan weder de 5 weken vacantie in vóórdat de najaarsveilingen op 27 Augustus een aanvang nemen.

De veiling had een aanbod te verwerken van ongeveer 15.000 kn. thee, doch het werd een heel eind in den middag alvorens alles onder den hamer was geweest. De tijden van vlot verlopende veilingen liggen weder ver achter ons. Toch gaven de prijzen, waarop afgesloten werd, alle bevrediging, de Londensche markt in aanmerking genomen. Met veel hijschen en trekken bewogen de prijzen zich op een niveau, dat voor de goed-ordinaire middensoorten van 2 tot 7 cts. hooger was, terwijl ook ordinaire soorten van deze vaste marktstemming konden profiteren. Alleen de betere soorten waren zonder meer vast te noemen met slechts hier en daar avans in prijs. De anders zoozeer gewilde Sumatra-merken moesten soms in vergelijking tot de vorige veiling wat in prijs laten vallen, wilden zij gegadigden vinden. Toch was de binnenlandsche consumptie in hoofdzaak aan de markt. Voor buitenlandsche rekening werd slechts weinig ondernomen, eensdeels omdat de markt hier in den laatsten tijd weder minder goed voorzien is van gewoon middensort grofgruizige theeën, anderdeels

omdat het huidige prijsniveau hier concurrentie van de zijde van Londen mogelijk maakt.

Enkele partijjes inferieure thee konden nauwelijks een prijs opbrengen, die de onkosten van verscheping naar Nederland en van verkoop dekte. De tijd is dan ook niet ver meer, dat deze inferieure waar, die den naam van Java-thee onwaardig is, weder van de theemarkt zal verdwijnen.

Het gemiddelde prijsniveau staat weder 3 à 4 cts. boven dat der vorige veiling en sluit op dezelfde basis van verleden jaar. Toen waren er echter vanaf het begin van het jaar bijna 177.000 kisten Ned.-Indische thee onder den hamer doorgegaan, terwijl van dit jaar het geheele aanbod nauwelijks 138.000 kisten haalde.

Amsterdam, 27 Juli.

RUBBER.

De Rubbermarkt opende vast in het begin en bleef prijs-houdend tot ongeveer het midden van de afgelopen week. Na dien was de stemming flauw.

Het slot is onregelmatig op de volgende prijzen:

Prima Sheets:		einde voorafgaande week:
Juli	281 ct.	290 ct.
Augustus	273 "	290 "
Sept.	268 "	286 "
Oct./Dec.	231 "	257½ "

28 Juli 1925.

COPRA.

De markt was de afgelopen week aanvankelijk door gebrek aan koopers flauw gestemd. Op de lagere prijzen werd de vraag weer beter, en het slot is vast.

De noteringen zijn:

Nederl.-Ind. f.m.s.	stoomend	fl.	36 7/8
"	"	Juli aflading	36 1/8
"	"	Aug.	36 3/8
"	"	Sept.	36 1/8

27 Juli 1925.

VRACHTENMARKT.

De graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika had een vasten ondertoon, speciaal voor vroege posities en vrachten bleven onveranderd. Van Montreal bestond vraag naar vroege booten naar het Continent, terwijl de bevrachters thans ook meer geneigd zijn te onderhandelen over bevrachtingen naar de Middellandsche Zee. Naar continentale havens werd tonnage afgesloten met 20 Juli cancelling naar Rotterdam direct tegen 14 cents per 100 lbs. basis zwaar graan met de optie gerst en/of haver tegen respectievelijk 1 en 2 cents extra. Met cancelling 31 Juli werden verscheidene afsluitingen gedaan, ook naar Rotterdam tegen 13 cents zwaar graan. Naar de Middellandsche Zee werd een boot afgesloten tegen 16 cents, basis één loshaven, terwijl naar 3 havens Finland een kleine boot werd gedaan tegen 23 cents met 9 Augustus cancelling. Van de Northern Range is slechts één aanvraag voor een prompte boot tegen 11 cents naar de Antwerpen/Hamburg range, terwijl van de Gulf een boot werd afgesloten naar Griekenland voor Augustus belading op basis van 3/7½ per qtr. 1 haven.

De vraag naar tonnage voor suiker nam aanzienlijk af. Er is slechts één afsluiting te vermelden tegen 15/9 per Augustus van Cuba en op het oogenblik bestaat er verder geenerlei vraag.

Van de North Pacific bestond afgelopen week een tamelijk goede vraag naar tonnage per Augustus/September en later. Voor vroege posities wordt 30/- genoteerd naar U.K./Continent, terwijl per November een groote boot werd afgesloten tegen 32/6. Er is een proef-aanvraag in de markt van Portland naar China/Japan, October belading, waarvoor \$ 4½ geïndiceerd wordt, basis 3 loshavens.

Aan de River Plate ontstond een successievelijke stijging in de vrachten en gaf men de voorkeur aan booten van handige grootte. Tot 18/- werd bedongen van Upriver naar U.K./Continent voor een boot van 4400 tons, terwijl voor grotere booten 16/9 werd geaccepteerd. Van Buenos Aires werd 14/3 betaald voor een groote boot, terwijl Bahia Blanca 15/- betaalde voor de volle U.K./Continent range. Ongeveer 20 booten werden gedurende de afgelopen week afgesloten en de hoeveelheid prompte tonnage is daardoor aanzienlijk afgenomen.

In de salpetervrachtenmarkt was iets meer vraag, doch de vrachten vertoonden geen verbetering. Naar Alexandrië wordt prompte tonnage gezocht tegen 25/-, terwijl voor de vroege posities 22/6 wordt genoteerd naar de Bordeaux/Hamburg range met de optie Noord-Spanje tegen 1/- en Middellandsche Zee tegen 2/- extra, doch om tonnage te krijgen zullen bevrachters wel iets hooger moeten gaan. In „parcels” vond een groot aantal afsluitingen plaats. Voor Augustus belading werd 2000 tons afgesloten naar

Antwerpen/Hamburg range tegen 16/- netto, per Augustus/September 2000 tons naar Duinkerken/Hamburg range, inclusief Delfzijl tegen 17/- netto en dezelfde hoeveelheid per Augustus/September tegen 16/6 netto naar dezelfde range met uitzondering van Delfzijl.

Alle Oostelijke markten bleven kalm. Van Wladiwostock en Dalny bleef de vraag naar ruimte voor November en December bestaan en per deze maanden werden maandelijksche partijen van 5000 tons geboekt tegen 31/3. Voor olie werd een October tank van ongeveer 600 tons afgesloten naar de gebruikelijke loshavens tegen 40/-. Australië is nog niet open voor de nieuwe-oogst ladingen, doch er werd een lading van ongeveer 6200 tons tarwe gedaan van Sydney naar Japan per eerste helft Augustus tegen 17/6. Een lading erts werd gedaan van Port Pirie naar één haven in het Britsche Kanaal tegen 28/3, Augustus.

Burmah bleef kalm en de eenige definitieve vraag was per laatste helft Augustus voor een 6/7000 tonner van Rangoon of Bassein naar Rotterdam/Hamburg range tegen 21/3, terwijl ook van Britsch-Indië slechts weinig vraag bestond. Van Bombay/Karachi of Marmagoa werd een 4700 tonner afgesloten naar het Continent tegen 17/- één, 17/6 twee loshavens op d.w. basis per Juli/Augustus. Kolen werden afgesloten van Calcutta naar Bombay tegen Rs. 5,12. Van Zuid-Afrika bleef tamelijk veel vraag naar booten voor maïs. Kort geleden werd van hier tonnage afgesloten die in ballast van de River Plate kwam, doch nu deze laatste markt zich iets verbeterd heeft worden booten niet meer zoo overvloedig aangeboden en vertoonden de laatste afsluitingen een lichte stijging, n.l. 23/- naar U.K./Continent per Augustus. Een groote boot accepteerde 22/- per 1/20 September.

Van den Donau vond een aantal houtafsluitingen plaats tegen £ 8.5.0. naar West-Italië met de optie van de Fransche Middellandsche Zee tegen £ 9.5.0. Voor graan werd 15/6 betaald op deadweight basis naar Rotterdam en 13/6 netto basis U.K./Continent, beide voor prompte belading. Voor den nieuwen oogst werd een 6000 tonner gedaan per Augustus/September tegen 16/- Continent, 16/6 U.K. Ook van de Zwarte Zee vonden een flink aantal afsluitingen in graan plaats tegen 11/- Continent, 11/6 U.K. voor een 6000 tonner en 6 d. extra voor kleinere booten voor Augustus en September belading, terwijl een 5000 tonner tegen 11/9 werd afgesloten naar Hamburg of Kiel per Augustus.

Van de Middellandsche Zee vonden weinig afsluitingen plaats en op het oogenblik verwacht men geen verbetering. Ertsafsluitingen zijn o.a.: Follonica/Stettin 6/6, Barletta/Rotterdam 3/6 f.i.o., Santa Liberata/Rotterdam 4/4½ f.o.b. De eenige fosfaatafsluiting is Bona/Rotterdam 6/3.

In de time-charter vrachtenmarkt ontstond geen verbetering en de vraag is zeer beperkt met uitzondering van States/West-Indië vaart. Voor 6/9 maanden „general trade” wordt 3/3 geïndiceerd voor moderne booten van 6/7000 tons d.w., op- en teruglevering U.K.

Zooals men reeds verwachtte leefde de vraag voor tonnage voor kolen van Amerikaansche havens op voor Juli en latere belading. Naar Rio werd afgesloten tegen \$ 3,60 met de optie Santos tegen \$ 4 begin Augustus, terwijl naar Italië vier booten werden afgesloten per Juli/Augustus tegen vrachten van \$ 2,60 tot \$ 3; naar Algiers werd \$ 3,05 betaald.

De vrachten voor uitgaande kolenladingen van Engeland bleven onveranderd. Van Zuid-Wales werd gedaan: Nantes 5/6, Huelva 9/6, Las Palmas 9/9, Buenos Aires 17/9, terwijl o.m. als volgt werd afgesloten van de Oostkust: Rotterdam 4/-, Rouaan 3/3, Genua 9/3, Algiers 9/3, Malta 10/-, Fiume 11/3.

27 Juli 1925.

RIJNVAART.

Week van 19 t/m. 25 Juli 1925.

De aanvoeren van zeezijde waren beduidend minder dan de afgelopen week. Bij tamelijk veel vraag bleef beschikbare ruimte voldoende.

De ertsvrachten naar de Ruhrhavens bedroegen gemiddeld: f 0,75 ¼ lostijd, f 0,85 ½ lostijd.

Vrachten voor ruwe producten naar Mannheim gemiddeld f 1,75 per last met verkorten lostijd. Hoofdzakelijk werd echter scheepsruimte voor den Bovenrijn in daghuur gehartert, en bedroeg deze 3 cts. per ton. Ook werden in Rotterdam verscheidene schepen aangenomen, om in de Ruhrhavens kolen te laden in daghuur op basis van 3 cts. per ton, met vergoeding van alle sleeploon en vaarkosten.

Sleeploon varieerde tusschen f 0,37½ en f 0,35 tarief. De waterstand bleef voortdurend vallend, zoodat naar den Bovenrijn ca. 1,70 M., en naar den Benedenrijn op 2,20 à 2,30 M. werd afgeladen.

De vrachten in de Ruhrhavens bleven in de afgelopen week ongewijzigd.